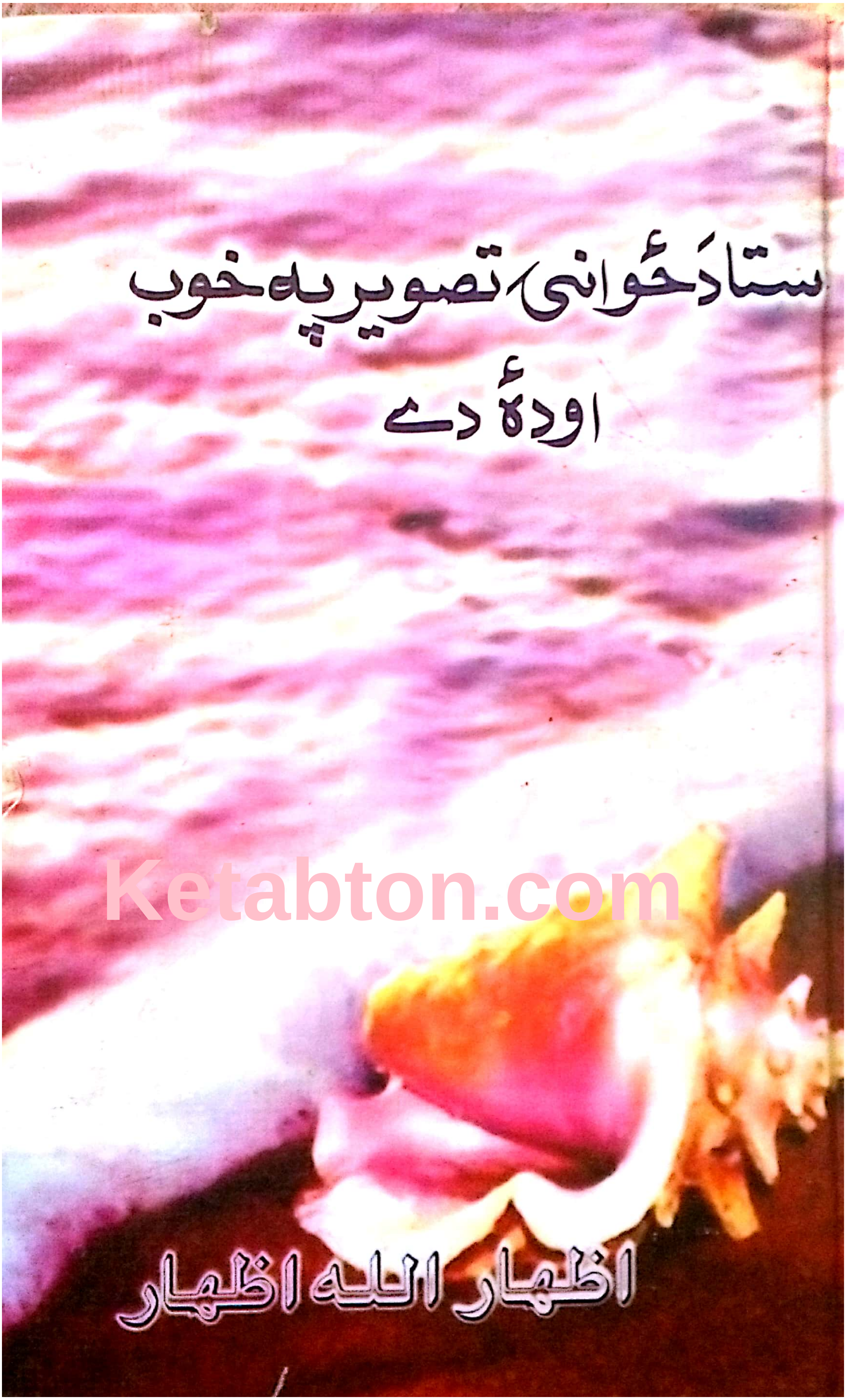

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

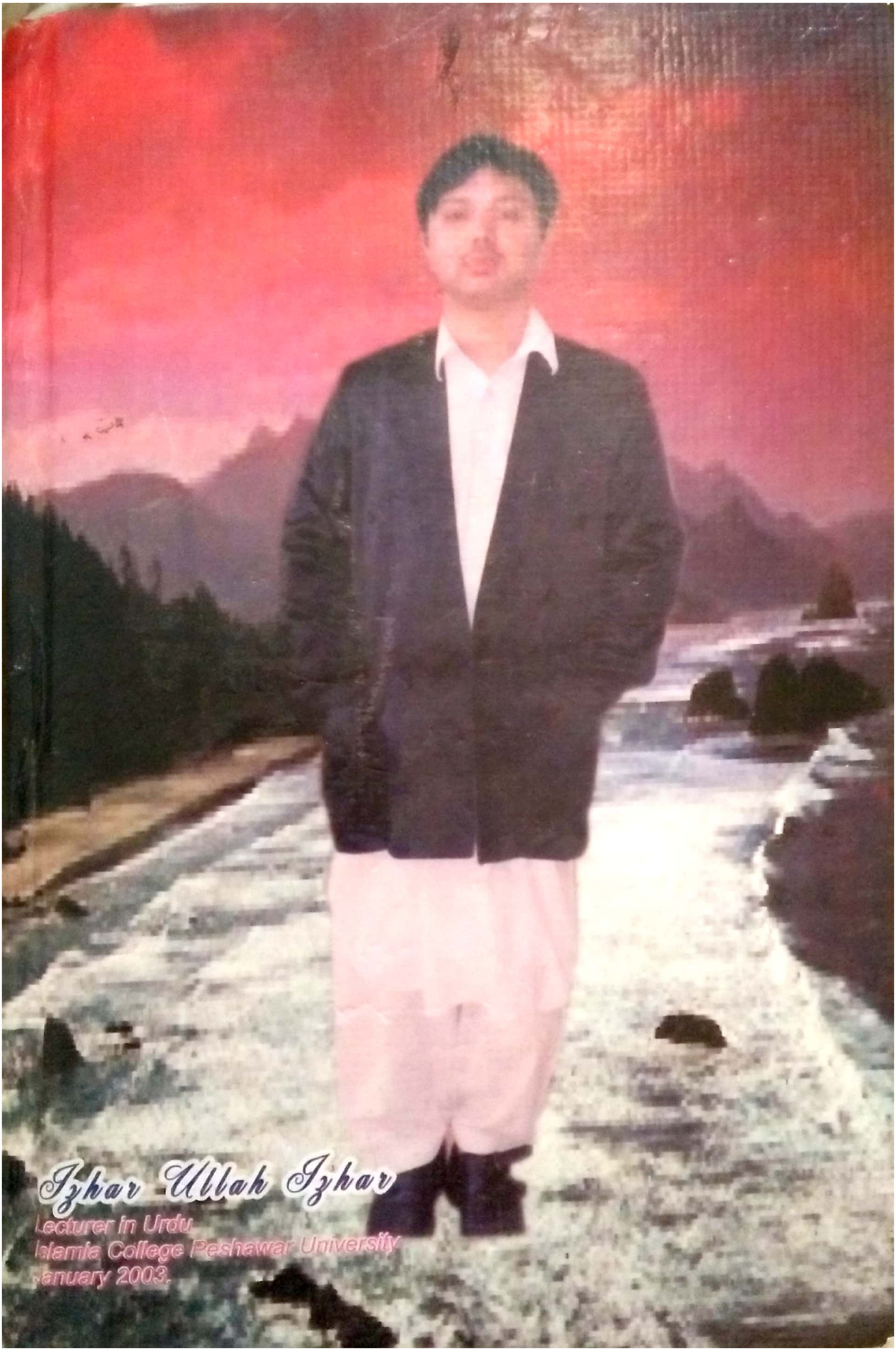

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب
اوده دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهار الله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنورۍ ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور"

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانؔ قیس
او دَخپلې درنې مور په نومونو چې
ساه ساه ئې راته دَجنتونو نکهتونه
راسپړي. او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَرفعتونو اسمانونه اودَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هایکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایکو

لارله هایکو خپلو ښائسته خویونو او سپېڅلو رویو پښتنه کړه. دې زړهٔ راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې د پښتون قام د اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ورسولو چې د شعري اصنافو د ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلې کېږي. د کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره د خپل وجود جواز راپېدا کوي. هغه اوس کم او زیات د پښتنې هایکو په خټه کښې اغږلې شوې ښکاري. دغه وجه ده. چې هایکو په یوه مرحله کښې هم د پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. ښهٔ په زړه د دوې په غم ښادئ او مړې ژوندې کښې شریکه شوې ده. او د پښتنو د ژوند ژواک نه ئې نهٔ یو اڅې ځان خبېن ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې د پښتنې سیمې د ژوندې روایتونو د رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسې ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه د خپل زړهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاګاني جوړې کړې دي . او اوس دَ هایکو په ساه ساه کېنې دَ ښېښتي خاوري وږمې نغمه نغمه راپورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې ښېښتني معاشره کښې دَ زړونو نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلې دے هایکو ترې په مکېږ مکېږ ځیله غېږه او په هنر هنر خپلي مرمرېني ښپې راچاپېره کړې دي . او په خپله زوروېنه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده . ځکه خو دَ ځنو ښاغلیو له اړخ نه دَ ښېښتني هایکو غندنه بېځي داسې ښکاري لکه سړے چې خپلو ښېو له تبر را اوبخوي .

دَ هایکو په موضوعاتي ارتقاء دَ خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې دَ هایکو په هیئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي . هایکو چې دَ جاپان دَ اوږد نظم " هایکاي " نه ځان را بېل کړو نو ګڼو شکلونو کښې ئې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطحه ئې خپل ګڼ شمېره تجرباتي تصویرونه رابښکل . ولې دَ ځینو تصویرونو تجربې اودَ ځینو تجربو تصویرونه پکښې لکه دَ کاڼي دَ بُت په ځاے ولاړ پاتې شو . اودَ ارتقاء هېڅ تحرک او تموج پکښې راپیدا نه شو . چې حیثیت ئې اوس دَ تاریخي حوالو نه سیوا هېڅ

Scanned by CamScanner

هم نه دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونه ئې نه فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه د خپل پرمختګ سفر د دنيا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم د دنيا نورو ژبو او ادبياتو سل په سله خپل نه کړل او د خپل مزاج او استعداد ترمخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هيئتي سطحه ئې نور هم کښ اشکال او تماثيل مخې ته راوړل چې د وخت بدلېدونکيو ساعتونو کښې ځينو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځينو لکه د سمندر د موجونو د سفر په لاره کښې خپل وجود اوبائيللو.

د هائيکو د هيئتي تاريخ احاطه کول يقيناً يو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته د عالمي ادبياتو نه او خاصکر د مشرقي ادب نه د هائيکو يو څو نمائنده هيئتي نمونې وړاندې کولے شي.

د هائيکو د درې مصرعه ايز تعين نه وړاندې په عالمي ادب کښې د يو مصرعې هائيکوګانې، دغه رنګ د دوه مصرعو هائيکوګانې هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمائيې کېږي. خو داسې صورتونه د هائيکو بنيادي هيئت سره زيات سمون نه خوري. لهذا د بقاء په حلقه ئې څه واتيل هم ډېره ګرانه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته دَ نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"دَ يوې مصرعې هايکو ګانې"

ترجمه ۱: يو لوګى دے چې په پارک کښ راکوزېږي ګوره

(ايليکس روتيله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ

(کوردن ډين سوويل)

" ۳ : دَ کړه مار دَ سر اسمان دے زما

(محمد اياز غزل)

" ۴ : دَ تعبيرونو لار کښې ورک شمه زهٔ

(شکيل احمد نایاب)

" ۵ : خو پلوشو زما دَ سترګو نظر هم يوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې دَ هايکو داخلي مزاج پټ پټونې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي - دَ فطرت حادثې او دَ تخيّل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې دَ شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نهٔ راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يوازې تصويرونه او عکسونه نه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو دَ فکر وړاندې منزل او دَ نتيجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ دَ فنی تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

ورکې شوې دي. موږ نیمګړې نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"

ترجمه ع۱ د جنورۍ ورمبے تاریخ دے
د ږمې کوټې لا تر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مین)

ع۲ ستا لوپټه که مې رانه وړه
زه به خپل ځان په اباسین لاهوکومه
(اظهار الله اظهار)

ع۳ ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
ګنې نو اور به په ټول کلي پورې کړو وما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څنې اعتراض کوونکي دا هم ووائي چې ورمبنۍ دوه هایکوګانې خو د "یاقربان" د التزام نه یو خوا ته بېخي د پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل ځان کښې د پښتو د ټپې خوازه هم لري. ځکه نو د ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت دپاره د "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو د ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دوېم مثال د ورمبې په تتبع او مسته کښې راوړے شو البته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه حواله د هایکو او د ټپې د صنفي تفریق په خیال راوړے شوه . چې کنې چرته د دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي . او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال د اصل ګمان کښې بیا چرته د خپل سر وښتنه را اونه شي کوي . او نوي ماتمونه راجوړ نه کړي .

بهرکیف دوه مصرعه ایزه هایکو د یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لري چې تصویر د تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې د درې مصرعه ایزه هایکو د تخلیق رجحان منګولې ګلکوي ګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي . او د سفر نه ئې د ستو مانۍ ګردونه راتاؤ شوي دي .

درې مصرعه ایزې هایکوګانې د هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتې ورنږدې دي ځکه ئې خو د تجرباتي پېښو باوجود بنکاره مقبولیت هم موندلے دے . هایکو چې د هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره رااوړلي دي . دلته ترې نه یو څو د مثال په طور وړاندې کولے شي . د درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووکس سیلابین شکل دے۔ په دې کښې اووکس چې
د ۵ ـ ۷ ـ ۵ په ترتیب سره راځي او خپله تخلیقي او
هنري اکائي جوړه وي۔
په اردو ژبه کښې د ضروري ذخافاتو نه یو
طرف ته دا هایکو د "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي۔

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

یا د موسیقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي۔

سارے گاما پا
سارے گاما پا دانې
سارے گاما پا

مثالونه ۱:-

خوب مې لیدهٔ څهٔ
نهٔ راته یادېږي اوس
شوے ئې تعبیر ته

(قاسم محمود)

۲:- بس شو زما وار
مینه وینې وینې شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ء۱ په تال چې ځانګي
ځني زړهٔ ستړي پښغلي
اور ته ور دانګي

(اظهار الله اظهار)

۴ء۱- يو خوب او خيال دے
کارغهٔ زده کړے کله
د زرقي چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنيادي آهنګونو او صوتياتي نظام سره سمون نهٔ خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تر اوسه د تخليق باوجود هيڅ مقام نهٔ دے تر لا سه کړے. بله دا چې په دريو مصرعو کښې اردو مرو او ولس چې ځايول يا اولس چې په دريو لنډو او يا دو تا کلے شوو مصرعو کښې بنديواني کول يو طرفته يقيناً يوه هنروري ده ولې هم دغه هنروري د تخليق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او يو ميکانيکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې تر حده خو د دې صورت تصنع کښې هيڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتيب کښې د تخليق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بيا خو په کښې هيڅ عيب نشته خو دا سې بنکاري چې دا دريه به پشرى نهٔ شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته د درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم اووینئ.

ع۱:

اوخاندنه
که خوښه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲:-

اومنله
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې

(محمد ایاز غزل)

ع۳:

ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴:

زما د کوربندیان خو دومره هم خاموشانه وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچې هم حال داد ے چې
زړه ئې په زوره تخنووُمه خو خندا نه ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶-۱۶-۱۶)

ع۵:

ستورې رانغاړم پلوشې کېږي د ژوند
ستا بنائسته نوم د رنګینو لوکو په وزرونو لیکم
چې د ورېښمنو قلم راوا خلمه زړه
(اقبال حیدر) (۱۱-۱۹-۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۶ د سحر خاموشي

خو د بناخونو مینځ کښې شور کوي نن
یوه یواځې پاتېږه (۷-۱۲-۷)
(جې. ډبليو پيکټ)

۷ سیني د پښخلو د لاسونو سره هم پوره شوې
داسې ښکاريږي کښې (۱۶-۷-۱۶)
یوه پرده باندې ګلونه راتوکیږي رڼي
(روډ ویلموټ)

۸ د لوګونه به د ولی جوړه کړم
زه به رنګونه د سپرلو توپ په جرګه درولم
تا به بوځم لېونی (۱۱-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۹ ځې رانه مه اړوه
لکه د سپینکې شان د اورنه الوتلې یمه
تا الله راغلې یمه (۷-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۱۰ اوګوره

زه د خپلو سپو روپه اوږدو باندې سورلي کوم
تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)
(محمد ایاز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳: دپوهریانو د ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ د موضوعاتو یا عنواناتو د لاندې لیکلې شوې هایکوګانې او د مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتیرېږي چې د تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او د ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې د یو مرکزي تصویر څهره رابنکاره کوي خو چونکه داسې هایکوګانې د هایکو جامعیت، اختصار او علامتې پیرایې ته زیان وررسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ د نثري نظم په رنګ څنې تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّا وي ځکه د پښتنو د ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې برېښي چې د نثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماتي صورت خپلولو ته تیار نشي ولې د موضوع ترخه د نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کولې شي چې د هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیئتي سفر اندازه تري هم اوشي. او د تاریخي ریکارډ سمون هم سم شي.

"مثالونه"

۱ـ زه د خپل کور په چت ملاست یم
توره شپه ده د اسمان ستوري شمارم
خو داسې ښکاري چې تري ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

۲ـ د کره مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تا نه پته ده چې هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نه وي
(محمد ایاز غزل)

۳ـ ستوري زما د خپو بناپونه دي
دا ټول به زه په یو هنر را یو ځائے کړم
او ستا د زنې خال به تري نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چې په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشقي ژبو کښې د هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخې ته راغلے دے خو پکښې د اهنګونو سمون سم نه دے ځکه ئې یواځې په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه ئې نه شي وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دَ هایکو دَ هیئتي سنف یو څو پړاوونه وو. خو څه ته چې پښتنه هایکو ویلې کېږي. هغه دي ټولو هیئتونو نه ځانته بېل کړه وړه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه ئې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې تړلې شوي وي. چونکه دي هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې لنډېږي نه ځکه ئې دَ پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله دَ پښتنو دَ موسیقۍ سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه ئې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یوازې دَ درېو برابرو مصرعو تکرار هم نهٔ دے. بلکه دَ یو خاص یووِلس سېلابېن بحر دَ التزام نامه ده. چې دَ رزمیه بحرونو دي ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دي.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو دَ خاص یووِلس سېلابېز ردهم سره ځکه اوتړلې شوه. چې پرې دَ پښتو هایکو لیکونکیو ځان ځان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تر دې ساعته څو مره دَ هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه برخه ئې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې دَ پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

دَ پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې دَ ښاغلي اسماعیل ګوهر "مسکا" دَ اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې پنګړې شرنګوي" "کاڼي دَ ګل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا دَ ځوانۍ تصویر په خوب اودهٔ دے" دغه رنګ دَ ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیچې" دَ پروفیسر نواز طائر "خویونه خپل کلي کښې" دَ پېغلې ناهید سحر "خپلو خویونو له تعبیر لټوم" داسې دَ ښاغلي محمد ایاز غزل دَ هایکو مجموعه "دَ ښاپېرو دَ صحرا وریځې" او دَ شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په کوته کړې شوې چې کښې دَ تخلیق دَ مرحلو نه راتېرې شوې دي.

دَ هایکو په داسې هیئت دَ پښتون قام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له دَ اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا دارې ده. او دغه خاص یوولس سیلابیزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې ګڼل بېخي بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهاکۍ شي لوخړه اوکړې
پوهړ چې اوښکې توریالۍ د وطن
د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، یوې کوجرۍ ته همګولو ویل
تا به یو ورځې سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبهٔ کړوي

(محمد ایاز غزل)

ع۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصیب ئې د سپرلو زمکه ده
خو بیا هم ځې په اسمان لارې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې د سپرلي ورځو کښې
هغه تر لرې ګرځي ساکو پسې
ځکه پټې کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، د هسپتال هغه منحوسه ګړه
مې نهٔ هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بایلو تهٔ مې اوکتلې"

(پروفیسر محمد نواز طائر)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶: دا خندا کانې ئې فریب وي هسې
دَ وخت مېچنه کښې دَل کښېږي مدام
دَ آدم زوي په ماته سپک مه ګوره
(ناهید سحر)

ع۷: لوښي چې کچن کښې ګنده پاتې شي
راشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده
(ظفر خان ظفر)

ع۸: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زامنو ئې وړونه جوړ شي
میاندې په سپینو سر ګړاکانې کوي
(اظهار الله اظهار)

ع۹: په شرق دې اولګي رسمونه دَ ښار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدهٔ
(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هیئت کښې د نته هم ځنې تجربې په نظر راځي. پورتني وارڅه مثالونه دَ معرّئ هایکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې مقفّی هایکوګانې هم لیکلې شوې دي. چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې وروستو کېږي. د مثال په طور داسې یو ولس سلابیزې مساوي الاوزان هایکوګانې شته چې ورمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوې دې. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښې برابره وي خو معنّیٰ وي. دغه رنګ اولنۍ او اخرۍ مصرعه د قافیو په اهنګونو کښې راټوله وي. ولې دویمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا اخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې سیلې شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې یکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنّیٰ شکل کښې موندلې شي. عموماً ترې دا نور واړه صورتونه په ځه نه ځه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتې ترتیب سره سمې هایکوګانې را نقل کېږي.

"مثالونه"

ع ۱: ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کرښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا سې اوس لار چرته شم
(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲ : ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند اېنه
زه چې بېدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳ : د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول راټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

(")

ع۴ : د وخت رفتار لا اودرولے شي څوک
داسې په ورانډې زمانه لاړه شي
چې اېنه دانه دانه لاړه شي

(")

ع۵ : زنځیر موکړے، موږ زنځیر اوخوړه
تعبیر مو خوب، خوب مو تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار او نه بائیلي نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت د پاره د هیئت خارجي دلیل جواز نه راپیدا کېږي خو د ظاهر سترګو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه د پاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل غواړي - دا خبره ځکه اوکړے شوه چې د ځینو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال دے ګنې چې هایکو که د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سلابزن ترتیب اونه لیکلے شي - نو هغه به ښځي هایکو نه وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان هم د تخلیق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي - نو بیا اخر په دوي د اوولسو سلابونو جبه جبه او مړلي مړلي پیریان ولې ناست دي. اوس که څوک په دغه ترتیب کښې ښه معیاري شاعري کېدله نو بیا هم یوه خبره وه خو داسې هم نه دي شوي - د دغې هیئت خوښونکي شاعري نه کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننوي او اوږدې مصرعې راپا دوي او په لاس کښې د لفظونو خوږدونکي او خوږونکي کباړنو راټیوونو بې ځایه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي. ګڼې چې دې ټوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپیدا کیږي چې په دغه پیراۓ کښې څه ښځي ته راغلي دي - د شعر په پیمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول د غیر فطري اوزونو یو فریب او ریاضتي پېښه ده -

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانۍ هایکو پښتو ته راغلې نو
د پښتو د دود دستور د لاندې به ئې هیئت، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے خامخا
راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله همې یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصر وله پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مرسین او مرغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتنې هایکو د تحریک مخې له دې نهٔ راځي
ګڼي نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د ګنګڅرې لاهو شي.

ځنې لیکونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے
اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے
غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ګڼي چې هایکو د جاپان
نه نهٔ ده راغلې بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړې په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء هیڅ معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراستو او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل بڼې نشې کیدے. ګنې چې هایکو به د کاکړۍ غاړې نه رازیږیدلې وي. دا بستاېسلي بناغلي څو دومره پورې وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه راپیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره تواتر سره د ابتداء نه را واخله تر دې دمه پورې را رسیدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو لا تر اوسه دا هم نه دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څه ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویئے شي ګنې چې دا د هایکو اضافي کنټریبیوشن دے. چې په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را ووېستلې نو بې ځایه به نه وي. ګنې چې پښتنې هایکو پښتانه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي د ورکو نندارو تماشو ته راپارولي دي.
(او دا هم د هایکو کمال دی چې پښتانه ئې یو واري بیا
په تېپه مشین کړل).

د "هایکو" او "کاکړۍ غاړۍ" را یو ځای کولو
دعوی غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دی. بلکه د اولسي لوبو ټوټو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري. بل ئې رواج دومره کم پاتې شوی دی چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ
مقام دی چې په کومو دا وونو پیچونو کښې پښتانه،
په خپله تېر وځي. نو جاپانیان به تر ښه آخره
ځنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي. حقیقت دا دی چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې هیڅ ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي. اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوښتل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې
په اخښل. دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رائې ده
چې پښتو لیکونکیو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دٔ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دٔ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دٔ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر منځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے. چې دٔ دواړو دا یو ځائے کولو عمل دٔ جهل مرکب په دایره کښې راځي اوس که دٔ ذوق خاوندان دٔ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دٔ راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین به په خپلو سترګو اوویني.

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسیدلے دے چې دٔ سیاق او سباق نه یو خوا ته دٔ پښتو دٔ میترې شاعرۍ دٔ خزانې نه دٔ دریو دریو مصرعو خود ساخته اکایۍ جوړوي. او دٔ هایکو عنوان ورله ورکوي که دٔ بناغلي وس اورسیدهٔ نو دٔ پښتو دٔ کلهمې شاعرۍ نه به دٔ څهٔ وړاندې ورستو دٔ مصرعو په خارجولو او په څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکو ګانې راجوړې کړي. دا رښتیا دي چې چرته هم دٔ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وې. نو بیا هم داسې ناروا او ناشونې کېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو شکر ویستل پکار دي. چې پښتانه اوس په چا هم په پښتو سترګو باور نه کوي. سائل صاحب ته دې معلومه وي چې هایکو څه د کنجې لېونۍ مینه هم نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې دخپلې برخې ترلاسه کولو خوبونه وینې.

بهرکیف د ظاهري هیئت نه یو خوا ته هایکو یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته یو بېله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف هایکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږوي. او د موجود نه زیات محسوس ته پام ورګرځوي. دا رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د یو سپېڅلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده. هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره عکسونه راستنوي کنې چې هایکو د متحرکو تصویرونو خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان اغځورډے. د هایکوګانو رانهه تصویرونه که موږ له څه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نو د شو تر و په سر راناه څه سوالونه او تپوسونه هم کوي - هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دے بلکه د یوې زوروري تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو ښائسته او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصویرونه کیږي او بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او د تهذیبونو د زمانو په تیرېد او هسک کښې ورکیږي او ښکاره کیږي، ډوبیږي او راپرخېږه کیږي او د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه مینه او یاسي. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال کښې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسري خبره اوکړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي ژبو د څینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض در وړاندې کیږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو د سوچ د انداز نه هم خبر شي - دغه رنګ د هایکو په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته هم اوشي او بیاد پښتو ژبې د فراختیا، ملمستیا، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اوښکي او دغه رنګ په دې بهانه دَ دنیا دَ نورو ژبو او پښتو ژبې دَ هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوي ته راوړاندې شي او دا شعور ورته حاصل شي چې دَ پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې دَ دنیا دَ نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

دَ انګرېزي هایکوګانو دَ پښتو ترجمې

ع۱

The baby	ته دې ماشوم بچې ته نه ګورې چې
sucking his Thumb	خپه مره په مینه کړه ګوته روي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow	دَ موسم واوره وربدل شروع شو
gathers	دَ انغرې نه ګېر چاپېره ګوره
all in	نن دَ یارانو محفل بنه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ـ ع

In a swing — اَچي په ټال باندې جوته او خوري او
The widening are — بيا راته او خاندي دَشو نه و په سر
of the smile — ډک دَ موجونو سمندر شمه زه
(John Thomp son)

دَ فرانسيسي دَيوې هايکو ترجمه

۴ـ ع

vent dérange, — هوا ته او ګوره پا ګله شوله
on dance al'orage — دَطوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobaTa — ستا لوپټه او دَ اسمان وريځي

دَ عربي ژبې هايکو ګانې او ترجمې

۵ـ ع

دروغ دي ټولي دَ دنيا دا ويرې
که دي رښتيا دَ کائنات اوليدل
دلته لويې ټوله الله لره ده
كذب كل الخوف كذب
احق الحق فى المعالم
الله اكبر الله اكبر
(مترجم پروفيسر عطيه جليل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې ځمه راته وراندې ته ئې
په هره لاره هرکو تېپېږ قسم دے
د الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
اىّ زمانٍ ايّ مكان
يزوى الصوت الله هو

(مترجم پروفيسر عطيه خليل عرب)

د فارسي ژبې هائيکوګانې او ترجمې

ع۷

اوښكې مې كمې كمې اوس توئيږي	گريه كم كم است
بلا موده اوشوه زما دننه	از زمانه يا در دل
د يو موسم حكمراني جوړه ده	يک رنگ موسم است

ع۸

داني باران د پشكال داسې وو	باران امسال
د اونو پاڼې زعفراني شوې توليې	زرد پريده برگ دل
او ديوالونه مې د كور راشنه شو	سبز شد ديوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هايکو کاني او ترجمې

ع۹

غرونو ته او کوره هيڅ غږ نه کوي — گم صم تيا کهسار
خو چې اَزار ورسي شو دې نو — ما کهن کي پيتر ډهين پيا
اوس د ډېرو عذاب انسان دل کوي — صد بن جا اَزار

(اقبال حيدر)

ع۱۰

لهسي نه ځان له تندې اوړنې ته — ياتي جا جهرنا
ورسي لږ غوندې لهون خو اوکړه — گولړ سان ملي ويندا
نو د اوبو چينه هم دلته کښې ده — منان مرو پياسا

(اقبال حيدر)

د بلوچې هايکو کاني او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې لهسي بې قرار دې کښې — بې قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده — موسم انت و دارانې
د منزلونو سپوري لرې نه دي — دور نه لنت منزل

(پروفيسر غني پرواز)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ء

زه هم د مینې د احساس قیدي یم ـ ـ ـ ـ ـ هم ه بشریک آن
دالله که غم که خوشحالي راکوي ـ ـ ـ ـ ـ درد بخشیت که دشي
هرڅه چې غواړې د جانان خوښه ده ـ ـ ـ ـ ـ یاد یې کو لیګ انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

د پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ء

پرېږده د سپورو تماشې نه کوم
زه د ختلي نمر رڼا ته ولې
دومره د لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل ئیں کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنوان کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھدے سورج دی

۱۴ء

خلقو ته تېکي د وفا زده توم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یوچه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں دا
منیتھوں جے بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مثالونو په رڼا کښې يقيناً چې د ژبو د تهذيب فرق به په لوستونکيو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنيا ثقافتونه په کوم نقطه راټولېږي او په کوم پړاو بېلېږي.

بې ځايه به نه وي که د جاپان د ځينو نماشنده هايکو نګارانو د يو څو هايکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکيو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړيکې لري.

ع۱۵: اوبه په مخه رابېدارې شولې
نن چې ناساپه يو اودۀ تلو ته
يو د چينډخې .چې ټوپ اوهه
(باشو)

ع۱۶: څومره بې ګڼه زړۀ رانيسونکي دے پکښې
دا د دوؤ غرونو مينځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې
(باشو)

ع۱۷: بنجي ورک وومه يو اځي وومه
چې مې يو اوچه ځانګه ماته کړله
د زړۀ د خلاصه مې ژړلي دي نن
(شکي)

Scanned by CamScanner

ع۱۸، دَ خاموشۍ راخور جادو دې پکښې
دَ چینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې
(بوسون)

ع۱۹ که دَ ما بنام تیاره خوره شي نو څه
اُ نرګسې سترګې چې اور اونیسي
دَ زړه په لارکښې مې دیوې بلې شي
(بوسون)

ع۲۰ تَه دَ مارغانو وینا واوره کنه
وائي جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپ نهٔ ورکوي
(یا ماکوچي)

ع۲۱، ورځه زمونږه په سر اور وروي
دَ شپې موږني حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړې څوک
(سانتوکا)

ع۲۲، ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم ښکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نهٔ ده
(سانتوکا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع ۲۳، واوره، هوا او د باران شرقا وے
د جدايي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ

(اِستا)

ع ۲۴، اُف دا سپينږيرے بوډا اووينه لن
چې سر وهلے ږ وهلے ګرځي
په اديره کښې ترې نه لار ورکه ده

(اِستا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم وائي چې دا نمونې هسې بې ځايه راوړلے شوې دي. خو رښتيا خبره دا ده چې په دې حواله ښتا نه لوستونکي په ورمبي ځل د هايکو عالمي تهذيب سره پېژندګلو ترلاسه کوي. او بيا په دې پسې ايې کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوې دي چې هايکو څومره سنجيده تخليق دے او د څومره تخليقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هايکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا يو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلې واړه موضوعات وي. ځکه نو په هايکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو د هیئتي ارتقاء سره سره د موضوعاتي ارتقاء
نه هم را تېر شوی دی نو باید چې سرسري ذکر
یې وشي. د هایکو د هیئتي تبدیلیو په شان د
هایکو د موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان
دے ځکه نو د څه وخت د پاره سپوږي خپل اصل
ته ورګرځولي کېږي -

د هایکو د موجد او باني "باشو" رائ ده

"د هایکو تخلیق کښې د ماشو مانو فطري
روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو د فطرت او د انسان ترمینځه رابطه د هایکو
موضوع جوړه کړه او بیا یې په یوه نندراره کښې د
ګڼو نندارو او تماشو سپوږي هم په ګډا کړل. لنډه دا
چې باشو هایکو د فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا اوکاشیکي" چې د باشو معاصر وو د خپلو
لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته د هایکو موضوع ذاتي
وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او د هایکو
د تخلیق سترګي یې د انسان د داخل پټ پټو نو ته ور
ستنې کړې. خو دا سلسله ورستو د لفظونو یو ځنګل
کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه
خو "بسون" دې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته
یې د ورستنېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشی اِسّا" د هایکو تخلیق د زبېښلي طبقي
او د وړو وړو بې وسو مارغانو ځناورو د دردېدلي
او رنځېدلي ژوند د اظهار سره اوتړلو.

او بیا د جاپان د جدید هایکو لیکونکیو سرخیل
"سي، شي ماساکوچي" د هایکو د تخلیق خوره چوله
کښې د فطرت د تماشو سره سره د کائناتو د تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل.

بهر کیف د موضوعاتو د تنوع باوجود ټولو
هایکو لیکونکو کښې فطرت او د فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه. خو په جاپان کښې د هایکو
لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې د فطرت او
د فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او د هایکو په تخلیق کښې ئې د دغې ځینو نفي
اوکړه. د دوي په خیال تېرې لمحې او د فطرت د
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې د ماضي
د جاګیر دارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
د جاپان زیات تره هایکو نګارانو د فطرت غېږه
کښې د خوب لیدلو عادت پرې نښودلو.

ددې اختلاف په شا د تخلیق د آزاد عمل (Free
Imaginative creativity) او د تخلیقي انضباط
د (serious artistic discipline) متقابلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلې شي .

ترڅو چې د ښېښتنې هائيکو د موضوعاتو تعلق دے نو ښیښتنه هائیکو په دې لړ کښې په ځان لهېږ قدغن نه بردي . هاغه ټولې هغې ځلې چې د ښیښتنو د ژوند تصویر ترې نه سازېږي . دا ئې په ځان کښې ځایوي .

البته اخلاقي قدرونه د ښیښو د لاندې نه راولي د ښیښتنې هائیکو پس ایه چالله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حیواني خواهشاتو لټون اوکړه . یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې کوي نو هغه پوهي شه او د هغه خدائے .

زه دلته یو وارې بیا ددې خیال اعاده کوم چې ښیښتنه هائیکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت رازېږولي ده باید چې رعایت او لحاظ ئې اوساتلے شي . مطلب دا هم نه دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي . ولې ترڅو چې په هائیکو کښې نوې کامیابه او معقول هیئتي تجربه نه وي شوي . نو د بې ځایه اختلاف سنګر پرېښودل عین روا داري ده . او بیا هسې هم د یوې کامیابې تجربې بې ځانه غندنه ژبې ته نقصان ورسوي .

د موجوده ښیښتنې هائیکو کېږه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او خپله جامه یې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هایکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سیلابونو او انګازو ګټور لحظې دي. پښتنه هایکو نه یوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روایت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملا سورلي هم خوري لګیا ده. پښتنه هایکو د فطرت او روایت په ګټېښېدونو پېښه نیولے د ژوند تر تبدیلي لحظې رانیسي او نوې تنظیمي او هنري ساه پکښې ورپوکي. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

باید چې پښتانه هایکو لیکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخلیقي چینې او د ځان دننه ربښتیا په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره راپوځائے کړي او د عظمت او رفعت نه هسېږېدونکي ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. یقیناً چې هم داسې به کېږي.

په ډېر درناوي

اظهار الله اظهار

لیکچرر اردو څانګه اسلامیه کالج

پېښور یونیورسټي

نېټه ۴- ۲۱/۶/۲۰۰۲ء

حوالې

۱- اظهار الله اظهار — راته غوږ ونو کښې بنګړې شرنګوي

۲- اظهار الله اظهار — کانې د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳- اسمعیل ګوهر — مسکا

۴- دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لېمې

۵- سهیل احمد "مدیر" — هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶- شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷- ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸- نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹- محمد ایاز غزل — د بناستونو د مصرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده يم ستا
بريت اخر اووايه په څه تاؤ کړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❀ ❀

دَ اخري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او دَ جنت تر مېنځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک به زما له حاله خبر شي څه

یو نوی داغ مې په لمن پرېوته

چې د ګلاب څانګه کښېږ ګل نیسکاره شو

❀ ❀

زه د چا ملا سته غواړم نه پاسوم

شین ینې څکه ستا د څم لېوني

ما په ازغو باندې راکاږي مدام

❀ ❀

مخ دې د ورانې ایښې غوندې دے

بنه به وي دا چې درته ګورمه نه

څو به د ځان سره په جنګ اخته یم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ زلفو سیوړو ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې زړه را پیاده شوله
په سرهٔ غرمه ترینه راپاسېدمه

❀ ❀

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کرم دَ محبت، چرته چې
دَ ریل پاتلی دَ غر سینه پریکوي

❀ ❀

څومره شرمېږي دَ بنائُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوټه کړي

Scanned by CamScanner

بې روزګارۍ چې مې بچي اوليدې
ويل يې ګرانه بابا غم مه کوه
بيا به ټافيانو پسې نه ژاړمه

❀ ❀

شيريني ژوند د شوګيرو نامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ ديوال سيورې ته خوب مه کوه

❀ ❀

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو يو ژور سوچ کښې راګير شمه زه
پيغلې چې مانه اټوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ لیونئ سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي ته
نو زهٔ به یم ستا یو وېشتمه ښځه

❀ ❀

زهٔ چې تړي لړ هم لړي کېږ مه نو
راځي ژاړي دَ کودر غاړه کښې
ما دَ ګنګا په اوبو اولامبوی

❀ ❀

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لیونئ ښځې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په زړهٔ کښې وایُم داسې مړ بنهٔ یمه
چې مې دَ سینې څپې تر لړې یوسي
دنګه غړۍ ئې نوره هم پورته شي

❁ ❁

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه دَ اوړي دَ غرمې له تاوه
دَ ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

❁ ❁

مینه په ځان ګواهي نهٔ رد کوي
تا باندې ښکله اعتبار اوکړمه
تهٔ خو دَ هر پیغوره تېښته کوې

تهٔ دَ سپېنلو کاروان ته لار مهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر و نهٔ دَ ښکار
څه کور ته څه! چېرته سرتوره نشې

❀ ❀

اوښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړي
دَ اسمان ستوري رانه لار بدلوي

❀ ❀

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خلې نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکار مونږ ته دي د فریب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پوري خندا مه کوه

❀ ❀

مینه په هر موسم کښې خوندونه کوي
په سره غرمه له کوره مه را اوځه
د پښکال تاو دي میراته نه کړي

❀ ❀

ستا د قامت سوځ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکې
د سنډلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اورَژي خــو
دغه يو خو ښــاځکي باران شيريني
ددې وطـــن دَ زمکې تاوُ زياتوي

❀ ❀

د سمنـــدر سفر راياد کړه کـنــه
رانــه ځـاپېره طوفانونه ووخو
دَ ډوبېـدو راسره ويره نـهُ وه

❀ ❀

کور کښې دَ سپر اورو درک نهُ لګي
خوځان دَ هيچانه هم کم نهُ ګڼم
دَ وخت دړی خمبيره لګې زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو د سر سپوږمۍ دې هم خاوره شو
د کور دالان دې پرېوته اوخوړه

❀ ❀

د يوې پېغلې داېړې مې لوسته
ورته حيران شوم، ما يوه لحظه کښې
کښې برېنډې فرښتې اوليدې

❀ ❀

درد لا د اوښکو لار ليدلې نه ده
وچې سترګې مونږ د خپل وجود تاوونه
لا پشکال بارانې شوے نه دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ بې وسې داستان لا ختم نهٔ دے
ستا اواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور پـه سر ورېځې نهٔ شوې

❁ ❁

څنګه مړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ ښهٔ ډېر تېر دي خو غم دغه دے
زمـونږ نـه سترګې رابېوځي هسې

❁ ❁

•

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا
درد چې سېوا شي نو په نيمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغلمه ځم د پلوشو په اوږو
زه د دې خاورې سره مينه لرم
خو د اسمان فکر مې هم کومه

❁ ❁

بنګړي دې مات دانه وانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مه کوه
پرېږده چې فکر د روزګار اوکړمه

❁ ❁

زمونږ د کلي بې اسره ونه شوله
کور ته به رسوکه لار کښې به مرو
هسې ټريفک دے اوکچه لاره ده

Scanned by CamScanner

ستې دې ښکرې د ځوانۍ تاوونه
وېده چې ښکل دې کړم خوښه اوکړه
سکروټې نهٔ ږدمه په تښو نړو د ګل

❀ ❀

ځوانۍ مې منم له موره کمه نهٔ وي
خو که زما په کور کښې کوټې ولې
هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړي

❀ ❀

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلي لاړه شي
او د پېکو پېرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيرينې وايه که زما په ليدو
د زړهٔ درزا دې سوا شوې نهٔ وې
تو بيا د ستا غو بړو نه سرهٔ ولې دې

❁ ❁

د مينې کومه سلسله ياده کړم
د تېلې فون تلې چې اوغږېږي
ورم که څوک ماله په مرې غلې شو

❁ ❁

خوا ړهٔ د مينې رابېږ زوکړه هله
چې ستا بانه برند شي شيرينې زما
نوکېږ چاپېږ تو رې مچې والوځي

Scanned by CamScanner

ورک مې له ځانه حادثې کړي د ژوند
داسې مې هېر شي د ښائست يادونه
لکه چې اور د ځغ ګونه ورانه کړي

.

.

❀ ❀

پېغلې ځوانۍ دې، د سپرلي موسم دے
سترګې چې واړوې راګورې په شا
اسمان کښې پړق شي د باران شېبه شي

❀ ❀

فطرت ښائست هم د انسان زياتوي
چاپېره او خاندې ګلونه د رنګ
د ربل پاټلې چې د غر زړه کښې اوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ئې وننګینې نه ویستم
خو د فطرت ځنګلي وحشي داسې دے
چې ښـارونو له پناه ورکوي

❀ ❀

د خدائے رحمت هم امتحان دې کنې
چا کښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

❀ ❀

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وایم
زه دښمنۍ چا سره نه کومه
ما د خوږې چینې اوبه څښلي دي

Scanned by CamScanner

دا معجزه د محبت اووینه
چې د درد څړیکه په آسمان خورېږي
د اور بڅرې د باران څاڅکي شي

سېلاب چې راوړي د ګلونو څانګې
د خوشبويو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به د کوم تصور په دام ژوندي يو

د نظرونو تماشې اوخوړې
د ارمانونو مې دنيا ورانېده
تا د رنګونو لوګې رانيوې

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک دَ خوب تعبیر راکوی
باران وریږي او فصلونه سوزي

❁ ❁

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځي نو
دچا غریب په خونه اور پورې شي

❁ ❁

آ لېونیه مې چرته قتل نه کړې
دومره خرابه شوه فضا دَ وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځي نهُ ډوبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نهٔ
دومره دې سترګو کښې وحشت ولې دے
ته که د ښکار سپو زغلولے نهٔ ئې

کور ته ورځه رب دې سر توره مهٔ کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ د لوکې والوځي

د ښار مېرمنې خپل خاوند ته وئيل
خدائے شته له تا ئې سترګه هم نهٔ پړي
ستا د دفتر چپړاسي ما تنګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرته ده مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته ترېنه لاس واخله نو هيڅ به نه وي

❁ ❁

که درته غین نهٔ کوم تېر نهٔ اوځي
پرېږده بې خونده دې دی بنه پېښم
تهٔ دَ موکي په زور تمپونه وهې

❁ ❁

پېښ ندکلو نشته دَخور او دَ لور
ددې وطن زلمي خو داسې نهٔ وو
څوک مې دا زهر کړوي وینه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د زانو سيل راوالوځي او
د اوازونو په مرى غلي شي

❀ ❀

دومره اوچت ته پوونه ځله ولې
زما ځبرې ته هم غوږ کښېږده لږ
څوک دي الوزې اوېښنده نکړي

❀ ❀

د سر پروا مينه کښې نه کوم ځو
دومره زما قتل اسان مه کښه
زه څه ويستلې اوبږه هم نه يمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروت که د سلو پر دو شانته یمه
د نظر پرق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاوده نه دی

❁ ❁

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیریني ته چې مې په څنګ کښې نه یې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اووتل
مهٔ خوشحالیږه لېونې که په مونږ
اسمان دَ کاڼو باران ته‌ٔ وروي

❁ ❁

څه ته مې زهر خوړوه وېته کښې
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❁ ❁

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې
څوک چې سواره‌ٔ شو دَ هوا په اوګو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
د کتو کور دې زړه د کانړي کړلو
مینه اوس تا باندې اش نه کوي

❁ ❁

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویه شي خورې
په اور کنبې اوسوزې ورمې د کملو

❁ ❁

زړه به بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې کېږه نه شې

Scanned by CamScanner

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

❁ ❁

د غټې غوټۍ نه پرهېز کوه لږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❁ ❁

د خودداری د اسمانونو مېنځې کښې
ځکه زنګین مه جوتې خورمه زه
چې ما جوته د چا خوړلې نه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومي
د خپل رفتار تېزي د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونهٔ شلوي

✿ ✿

د زړهٔ د درد منزلې سر ښکته شي
مینه روانه د اوبو غونډې وي
ژوند خو د واورې چم دے زر ویلې شي

✿ ✿

په سمندر کښې ډېر مرېز شي غرونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړهٔ مې د کاڼي په رنګ ټې اونهٔ څوي

Scanned by CamScanner

یمه ژوندے ستا د لیدو په امید
ولې د نمر د پلوشو سپوږمۍ هم
تیاره څاپېره په ګودر خوروي

❋ ❋

اوس په خپل وس په خپل اختیار کښې نه یم
ما چې رنګینې لوبې اولیدې
د زاړو سېل ځان سره یوړمه زه

❋ ❋

ستا د بنا ښُت لمبې مې مرې په زړه کښې
خپله په سته سینه کښې زور راکړه لږ
د ژوند دا شور مې چې ته کانړے نه کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمسې چې پر بوټي نو زما شیرینې
شفق شفق څادر به تا غوروي

❁ ❁

تا چې تر منځه لوېشته اووېسته
سپوږمۍ زما اوسته شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

❁ ❁

پوهې شو مه اوس چې پښتنه پېغله یې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پېشو پښې به ما خپې کړې

Scanned by CamScanner

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زهٔ لا په دې فریب کښې کړس ومه چې
دَ واورې غر لاوا نوستلے نهٔ شي

کله کوڼکښې دَ سندرو ژبه
دړې که ئې غروڼه په شا او تمبوې
او درېږي نه دَ اوازونو سفر

زمونږ دَ کور چت که راڅاڅي په مونږ
شکر په دې خېرۀ هم اوپاسو
چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حد نه نهٔ اوځم خو ځهٔ اوکړمه
دَ هاغو نرمو ګلورینو شونړو
جوته چې اوڅکمه، جوته جوته شم

❀ ❀

اودریږي نه دَ قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکې ښغلي شي
اواز دَ تندر غورزیدو واورمه

❀ ❀

څنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند
چې یارانو نه دَ سپړلو کښې نو
یوسي شیبې دَ لولکو رنګونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په څهٔ اوبنایم
ستا د تندي ګوټي لیدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښې هېڅ نښته دے

❀ ❀

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په ډانګ باندې بیلیږي که نه
دې کښې یو پلار په ځې دزې اوکړې

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه ډېر لرې یُو
یو نسې سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور در پورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
یام کوه ماته زاتر غاړه نه شي

❀ ❀

کړې مې یوازې د ما بنام تیاره کښې
چې خپل غرور تر ښنه لمبه پورته کړې
بیا مې په سره غرمه کښې سپوږمۍ نیسي

❀ ❀

دا چې د غر په چینه څه شوي دي
ستا د پېښو بوشرنګ را اونیسي او
بیا مې تر لرې انګازې خوړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښې دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاورې کړو

❁ ❁

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرېز خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے د اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځې، شي له نظره پناه
او زه د سیند په غاړه ناست پاتې شم

❁ ❁

د سروې اونه چا ته نه ښیښېږي
ده قدرمنده په دا حال، ګڼي نو
نه خو میوه نیسي نه سیورې لري

❁ ❁

ځه چې د ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چا پېښ د سمندر اوبه دي
د جزیرو مینځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د راتلو ښکالو خوره شوله جوړه
دې چې د ټول کلي غوږونه ولاړه
د زړه درزا مې نوره هم تېزه شوه

❀ ❀

جوړه تېره توره د غمرخېړه شي
راشئ په منځ او شلوئ تال د بوږه
د پسرلو باران مې لا ژړوي

❀ ❀

د شین اسمان باران په شرق اولګه
په کومه ورځ چې د ګمېدر واده وي
ښارسۍ په سر دې اوښه وينم

Scanned by CamScanner

منه او بړده بانه دې مه پرندوه
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چرته مرغه اونيوه

❁ ❁

زه مختور نه يم شيريني زما
د اوښکو پرق مې ستوري هم تت کړي خو
تورې چشمې په سترګو کړي دي تا

❁ ❁

خپل احساسات مې په غور خځنګ داسې کړي
چې د سرخکو سېل راپوره شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

شيريني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سيندونو رواني ليدلې دي

❀ ❀

څه که باران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غمو تاو تر پښه رس وېستې وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❀ ❀

خوک هېر ولې شي د ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېرم که جوړ نکړه مې طوفان يوړله

واې منمه چې سپې ئې شریف

خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم

ستا نه خو سترګه د چا هم نهٔ ړپي

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو

بې وجې خنګه چاته لاس واچوم

اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

د هر لوے عذاب دے د احساس محرومي

زهٔ خو څهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه

تا د موټر هارن په څهٔ اووهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ د دردونو د صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څه اے شته له شرم نه او بې شرم

❀ ❀

د تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنولکې اونیوه
نو د بناسُت رنګونه ټول والوتل

❀ ❀

جوړه کړي قیامت د لوېټو الوتل
ستوري داکوزشي د کودر په غاړه
او د او بو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوچ کښې شي ورکه چې دریاد شمه زه
ریموټ په لاس ټي وي ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لیونې

❁ ❁

که دې په زړه کښې وي ارمان د مینې
هلته راځه په بېړته بیا ځېرته چې
د پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❁ ❁

د سمندر طوفان مې ځان سره وړې
ستا نرګسي سترګې رایادې کړمه
پورته د ستورو چم ته اوخېژمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مينې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ يوې خندا نه زار شيرينې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❀ ❀

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کڼې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې ښيندل مه دَ صحرا شګو کښې

❀ ❀

ځان رابرڅېره کړي دَ زړونو درزاء
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا واږي زموږ سندرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاڼۀ خاپونه دي زما شیریني
نوي دلدل کښې د ژوند خخنه کړي
ځ ړانسکاره کړه چې یو لار را اوځي

اوښکې خو کاڼو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمي پکښې را نغلله ذره
د اوچې دم دے څوک ئې څه اونیسي

زړۀ مې یو درز کړې چې د کلي غریب
بېکړي تک وهي اور اونګوي
په نیمه شپه چرته قیامت رانشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک ورکول خو وي فطرت د لرم

خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د دې لور څه فرشته خو نه وي

ساه چې د وخت اچیس ته را کاږي څوک

داسې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کوړونه

کاڼي د غرڅ له سره اورغړوي

چې مخ په لاندې ځي کوړونه وران کړي

خو د طوفان د زړه نه تاو نه اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې د سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما شسیینې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څهٔ وې

❀ ❀

ښځو ته اوګوره چې وایې شلوې
د کټ په لنګه یې بورقه پرته وي
په یوه خېمه ګرځي په ټول کلي کښې

❀ ❀

خو ښه دې خپله خو وېرېږمه زهٔ
تا د کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ د یوې خټې نه ټول لوښي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا تورې سترګې ځنګه هېرې کړمه
ما د زړه زړه پۀ اوښو هم اووينځه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

❀ ❀

زړۀ چاته سپک کړمه شيرينې زما
د راز خبره درته ما کوله
خو ستا د خولې پرغولے هم نشته دے

❀ ❀

څوک هم د ژوند پۀ خوږو پوهه نشي هيڅ
تر څو د ګلې د تپاشکې مزدورې
څۀ د اوړو څۀ د يونو اورسې

Scanned by CamScanner

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصوير مې کباړي بازار کښې
په يوه نيمه روپۍ واخستو نن

❀ ❀

تپوس کوه مه، دَ ځوانۍ دَ مينې
خو په سيلۍ کښې باديوه اوخته
او دَ يو چيک سره ئې تار اوشلوُ

❀ ❀

زما په خپل زړهُ باندې وس نهُ رسي
خو چې درځمه ستا دَ چم په اړخ
تهُ دَ هوا خپو کښې زنځير اوتړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب د اسمانونو په لور

لمسې چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي

ستورې مې وريت کړي په چابک د رڼا

❁ ❁

دا د فېشن جهالت هم اووينه

اُ چې الف ته هم کوتک وائي تل

د کتابونو ستړال کښې ګرځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه

ژوندے احساس مې تر سحره پورې

د ستومانۍ ويښتو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسي دَ الفت سادګي
زر درله جوړه دَ اوړو پوزه کړې

❀ ❀

سمسې نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره دېوالونه تاوْ شي
اوخاندې زر دَ کور کړکۍ ښه ته کړې

❀ ❀

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړَوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنړا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اووائي رب دې ځوانې مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر باسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زه په شینشغه ښځه واوړېدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي کوڼجې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

راته را یاد ستا د لهجې خواږه کړې
اوس چې د هر چا ټیلي فون راشي نو
خدایږو زما د زړه درزا تېزه شي

شیرینې زړه دې لاندې باندې نشي
اې چې توتې تمانچه کړځوې
خدای شته وېرېږي له هاکۍ د ډزه

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اورښېد
خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه
نو سر تور سر مې خوشبوې اولیدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلې نهٔ شي دَ بنائُست رنګونه
تهٔ ګوره اګې ئ دَ فطرت لاسو کښې
دَ موسمونو په فرېب تېروځې

❀ ❀

يوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خُنګل طوفان کښې مهٔ ګېروه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت يوه نازکه خندا
له تاترې دَ سره هم پورته ده

Scanned by CamScanner

دلته څو چغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوېږي

❀ ❀

خوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې ښکلي مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اووړي د خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرے نه یې ته
هسې غرمبېږې د لومبړ بچیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیڅ ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستوري لمنون مه کوه
پام کوه کور دې غرغنډې اونکړې
اورونه کړې د رڼا جامه کښې

❁ ❁

د فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شې د نمر پلوشې
په چا رڼا کړې ، څوک په اور سوزوې

Scanned by CamScanner

ستا خود سرۍ خو په ما سر ګرځوي

که څنګ نږدې ته هم کوږدن شولې ته

په چم ځلت کښې به حلوه اووږشم

❁ ❁

ښېرازه پېغلې د واده نه ورستو

خوند دا سې داړوي تپوس مه کوه

لکه کتهوۍ کښې چې کبان پاخه شي

❁ ❁

حد ماتول وي هسې ځان درکول

اخر به ماته شي يو ړز به اوکړي

څو به هوا په يو کنهۍ کښې پوکي

بیل چاله ورکړه دا بڅې غمېږه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَ کوڅې په خوږوڅه کوم

❀ ❀

اوس که څهٔ وایُم گنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوې
خپله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❀ ❀

نو لے چې مار له په مړه غلے شې
دَ غوږ په پرده مې دا آواز وشلوې
ژوند ګوړاکے دے دَ فطرت لاسو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نهٔ شي دَ خوانۍ زورونه
دَ سمندر دا کم ظرفي اووينه
په يو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

چې دَ ښځې زړه راياده شوله
زهٔ ستا دَ لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشړهٔ

مسافرۍ دومره اساني نهٔ دي
چې چرګ ونو کښې دَ ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نيمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم چې ویښه د اسمان د لاندې
لاړې په ما باندې ځلې جوړې وي

لوټه مې مه د دلاسو په فریب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
دا له غلبیل کښې اوبه مه رانیسه

چې معمولي تبه په ما راشي نو
وینه مې ناسته د پالنګ سرته وي
په سر مې ټوله شپه زورونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قید کېږي نه دا ځې عشق

که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څهٔ

مراوي لا نهٔ دي ستا دَ یاد ګلونه

❀ ❀

د ښائستونو ئې بلا واخلمه

چې په دروغه تر ېنه هم خفه شم

خوب ورله نه ورځې بیا شپې رڼوي

❀ ❀

ما ئې تر منځه روغه رانهٔ وسته

زهٔ دوارو ډلو خپل دښمن ګڼلم

لاړ په پردي ښر کېږي سراوخوړهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو درد بدلي پښتون ماته ویل
ما دَ مړانې انجام هم اولیدو
ځکه ویښ یمه دَ خپل سپوږي نه

خدائے شته چې مرګ مو هم ورلے نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لاړ کښې دَ حق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده دهٔ خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس به اخر چرته اوړم
ستا دَ تصویر سترګه ړنده اوخته

❀ ❀

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیرینې زما
تازه هوا به اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

❀ ❀

شپېږنه دا هم اورېدلې نهٔ شي
ورته چې وېرم زما برخې خوبنه ده
زر شو نړۍ او چېچې اننګې ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پړده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

❁ ❁

څان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم ارام ته نهٔ پرېږدې ما
زړدې وادهٔ شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❁ ❁

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفانونه اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه

چرته په خر باندې هم ناستهٔ دي خو

وائي جهاز کښې مې سورلي کړې دې

❀ ❀

دَ پېغلتوب پېچې راپارې نهٔ کړې

بلا موده اوشوه شيرينۍ زما

چې هر و خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

❀ ❀

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه

مهٔ ويښه پلار کره دَ تلوخوبونه

اوس خو دَ شلو بچو مور شوې ته

Scanned by CamScanner

اَ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ بنسهٔ ګڼې
خو آزادۍ ئې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووائي بام ته رسي

❁ ❁

هاغه خوبونه ما نه هېر نهٔ دي لا
لاس چې به تا په سینه کېښودلو
او کوکو چرګو به هاګۍ شاربلې

❁ ❁

نور مې ماتم په بې وسۍ مهٔ ګوره
ستا په بېنو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستورې په ما پرېوځې

کهٔ ئې ګواښونه د نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېشلے نهٔ وو
جنګ نهٔ بایللے نه ګټلے ښهٔ دے

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
د مدارۍ لور ده شیرینه زما
پړے راسته کړي پړے راکاږي بیا

ځي خپله نیولے راته اودرېږي لښ
نو د ښائست سپړلي تلوار اونیسي
خانه بدوشي چرته کړه اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسي سيند خوڅاڼ کوله نهٔ شم
يوه دَ ميني سندريزه څنپه
اوبو را اوړي ده اوبو يوړله

❀ ❀

شيريني خومره زړهٔ راښکون وو پکښي
تا مي مړه بانديڅ چارهٔ راښکله
او ما دَ نوي ژوند تصوير ښکلوٌ

❀ ❀

سوچ مي کاوُ څومره بي رحمه دے ژوند
بر بو کهه مي کړي دَ سيند په سينه
بيا راله يو لحظه کښي سر ماتوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي ووخو
چې ته راغلې نو شینې زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❀ ❀

څه خوندور د مینې جنګ دے کنه
زه چې ترې پورته په کوټه اوختم
ا د اښکو مینځ ته راکوزه شوله

❀ ❀

د غښې سرخۍ مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو د ژوند
لکه چې سرو سره پاره اوکي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافقت دَ ژوند وژلمه خو

نن چې ماشوم بچي په مخ ښکل کړمه

ما وې که مانه فرښته جوړه شوه

❁ ❁

دَ چهت پکې بې حده تېز تاوېدهٔ

چې ورله مخې له مرغۍ ورغله

ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

❁ ❁

ښهٔ ورته په ده خو غږ نهٔ کوي

اُف دَ کوچوان کاکا تهانګلهٔ کلي کښې

هره ورځ څومره حادثې زېږوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر يو امکان مې دَ خپو لاندې دے څو
چې ستا اوبږده بانه راېرند شي په ما
دَ خپل ايجاد لاره کښې ځنډه جوړ شمه

٭ ٭

دَ لوکو مينې مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بنانُست کلي کښې سپومات کړمه

٭ ٭

لوږې کوه نهېځ درته غږ نه کوم
ستا دَ فرېب فرېب بنانُستانه لوګے
زهٔ دې دَ ژوند په حقيقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېم که څوک ماته اوازونه کوي
په نيمه شپه رانه خوبونه تښتي
بيا به پېريان بوتل کښې نه بندوم

چې مې د سترګو نه راغلې وو خو
چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصوير مئين شومه زه

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نيولې نه شم
ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زۀ د خپل ځان نه خوزېدلے نۀ شوم
ستا بېلتانۀ مې ځکه ملا ماته کړه

ناوې زما ما نه خوشحاله څۀ شي
کش چې شي تېره مې درزاء شي د زړۀ
د ښاپېرو وطن کښې ژوند تېروم

خپله خپل ځان راټولولے نۀ شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولېدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا پاندې مئین یم خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❁ ❁

ستا لو پټې ځان کښې را نغښتے یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

❁ ❁

زۀ سر د لاندې راګوزار نۀ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لارو کښې
ستا د وجود خوشبوی رقص ښکوی

Scanned by CamScanner

څومره کم ظرفه د فطرت ناوې ده
ته چې په لپو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

وائي د خپل زړه نه مجبوره یمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زړه ښکلوم

د سپو نه ځان خلاصول گران خو نه دي
بس یو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنگونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❁ ❁

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

❁ ❁

زهٔ به دَ څهٔ لهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
دَ ګلاب پاڼه به کښتي شي زما
بیا دَ سینډ په سر هوار ګرځمه

❀ ❀

سمند رونه مې خوتېږي زړهٔ کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نۀ شمه
تهٔ مې یوه اوښکه لیدلے نۀ شې

❀ ❀

زۀ چې دَ خپل ښکي ژړا اوویـنم
هیڅ په ځان پوے نۀ شمه پاسمه زر
ځان دَ مـور غېږې له دراورسم

Scanned by CamScanner

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي یم نه پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نه لګي

❁ ❁

لښې دې د مینې په خوند پوی نه کړمه
ستا نازبینتوب له سره خلاص نکړي ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❁ ❁

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر
لمغې سپین بږیرې مزدور ماته ویل
د لونو کمتې ته خو لاس نه نیسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه

اوږدې ښځې چې مې په خوب اوده شي

لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

وائي زه خپل پالنګ ته ځان رسوم

نوره ښځې ایساریدلے نه شم

ستاسو کتهونو کښې کتمل شوي دي

زه له دروغو نه نفرت کومه

خو له وطنه چرته او تښتمه

خلق مې وژني که رښتیا وایمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه د زندان لرې کړل
اوس به د زړهٔ دردونه چرته اوړم

❀ ❀

ښهٔ که د شپې د بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللے نهٔ شي
زهٔ ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

❀ ❀

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
خوک چې له غاره د نفرت راوځي
د محبت توره ئې سر غوښتوي

Scanned by CamScanner

رابانديږي پوے ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه يې پېرزو کړل په ما
مړيه له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❁ ❁

تا ته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې دَ ژوند
چا په تو ده زمکه قدم ايښے دے

❁ ❁

يو اکائي ده ټول دَ مينې جهان
اوبه دهٔ بانهٔ څې اورکي پاسوي
ستورې په نيمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اونهٔ ځي ویرېږمه زهٔ
چې ستا تصویر سره خبرې کوم
مانه زما دَ زړهٔ درزا، هېره شي

❀ ❀

ځان چې په ما هسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاړه واخلمه زهٔ
تر څو به تا ته اوازونه کوم

❀ ❀

چې ئې دَ زنې خال ته ګوتې نیسم
شیرینه ما باندې راسره غوندې شي
وائي زهٔ سپینه یمه توره نهٔ یم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما تصوير ته په ژړا کښې وائي

د تورو غرونو پناه شوې يې خو

ستا د راتلو خوبونه اوس هم وينم

❁ ❁

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې

راسره غم شو ما ويل ځان سره

ستا پېغلتوب راته خبرې اوکړې

❁ ❁

ګني نو ما به څه څه نه وو کړي

خو د رشتو مينې کښې راګېر داسې يم

خوب هم پخپله خوښه نه وينمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شيريني زما
ستا بيماري که ډېره هم لويه وي
د رب د فضل وړاندې هيڅ هم نه ده

❁ ❁

د ذهنيت نه ئې خبر يمه بنسه
رقيب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اکر بتي بلوي

❁ ❁

زه به ورځم د حادثو مخې له
که مې د ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلی نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ويږوي دَ دروغژنو ربنستيا
چې په اسمان کښې بجلي پرق اوهي
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❀ ❀

ځيې نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سيلاب اونګي
چې دَ اوبو وتلو لار بنده شي

❀ ❀

کومه بنکلا دې وايه اوستايمه
ستا اننکي چې مراوي مراوي شي نو
دَ موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د سپرلو په ذکر نه ستړي وځم
داړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو تر هغه ستا يوه ادا جوړه شي

❀ ❀

ځه خپله لار نيسه پروا مه کوه
ماڼکے چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر تر هغه کشتۍ ډوبوي

❀ ❀

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غښتلي د حالاتو شپه نو
چاپيره ډيرو د اورکو اوويم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د بدن ورېږمې دې ښکلې کړمه نو
بیا د ګلونو بڼ کښې نه ځائېږم
ما لوګی ځان سره دا لسوزوي

❀ ❀

داسې د ګلې د چینې په غاړه
چې ستا ښائست دا له اواز راکوي
زما سندرې به کونګې ځنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
د ډېرېـونو مرحلې غوښې کړه
چې زور پرې راشي نو اواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ کلي او دَ ښار فاصلې
کمخې پرانستې جينکې را اوځي
او طوفانونه سر راپورته نه کړې

❁ ❁

نمائشونه دَ جلوۀ مه کوې
زمونږ دَ کلي دا کچه کورونه
دې طوفانونو ته دَ ټينګې نهٔ دي

❁ ❁

څوک تر ښه ستر ګې پرانستلې نهٔ شي
زمونږه چم ته دَ سندرو په ډاګ
هوا راوړي دَ لوپټو سپلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریموټ باندې چینل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زهٔ
دا سلسلې دې رانه ورکه نهٔ کړې

❀ ❀

اوس مې تصویر هم پېژندلے نهٔ شم
پردو درشلو مې نظر یوړلو
زهٔ دَ خپل کور په دروازه تېروځم

❀ ❀

اُ دَ باران شپه دې جوړ هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اکېږي ناست يمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نه ږدي

❀ ❀

اوواټې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما ميراته پاتې کړي ما
څم چې کونترو ته دانې واچوم

❀ ❀

بې شکه ته يې زما وهم ګڼه
خو زه په هيڅ هم باور نه کوم
ما د ګنجې لاس کښې ګومنځ ليدلي ده

Scanned by CamScanner

ما په مرۍ د غوا چپاړه راښکله

خو چې مې سټا اوښکو ته پام اوکړو نو

خدایه شته زما نه کلیمه هېره شوه

❁ ❁

زۀ به د درېو پوړو هندسې شمارمه

ته که د خپل مدار نه اونۀ وتې

د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل وزه دې زۀ اوُلم

توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې

بیا ترې د سر خېر ونه غواړې څله

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسه په اخلاص راسره مینه اوکړه
زه په ګواښونو دړکو نه مرمه

❁ ❁

زه په الوتې لوګی پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما د مرغۍ خوله کښې ملګې اولیده

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راتول شګه کړم
چې څاڅګې پکښې ولاړه وې سته
نن مې هم ماغه اینه ماته کړه

Scanned by CamScanner

ذرې ذرې شي د ښکاري ټوپکه
ساګانې اوځي له تنکو پېغلو نه
ته چې د زاڼو په سېل ډزې کوې

✿ ✿

خدائے شته چې ځان به په خامار اوچیچم
خو که مې یاد وي د ښائست مسې منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

✿ ✿

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
د خپلې مور یوې خندا نه به زه
دغسې شل شل پي. ایچ. ډي. زار کړمه

دا حادثه هم معمولي خو نه ده

پېغلې چې ما سره تصویر وېستلو

ګوره زما کېمره کښې ریل ختم شو

❁ ❁

ګام ترېنه ځنګه په خفګان واړوم

لکه دُیت مې ځان ته ګاګ اودروي

یوه لحظه کښې د پېړو قیصه ده

❁ ❁

شیرینې تا چې ورته ګل لېږه کړو

سیند خونړې شولو، په واک کښې نه دې

د ګلي سرهٔ خوله ماشومان ډوبوي

څنګه راغلې يمه ستا کلي ته
شيريني هيڅ رانه تېروس مهٔ کوه
ما دَ خپل زړهٔ دپاسه خپې ايښې دي

❀ ❀

سرې مې غوښې کړي نو شيرينه زما
وائي زهٔ دا دَ وينو کربنه ګورم
چې دَ درياب اوبهٔ چرته اوړي

❀ ❀

وه لېونۍ له ګوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سيلۍ الوزي
په تابه لاړه کښې لمن واړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستومانې لږه ویستل او غواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
د ګل خندا هم حادثه ده د ژوند

✿ ✿

شیرینې اوس اووایه څه او کړمه
ما د خپل زړه د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بیا هم اوازونه کوي

✿ ✿

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
درته به کفت قدرې چاکړې نه وو
خو ستا په خوله کښې هره ژبه نشته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکی غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې ستر ګې راوېستلې وې نو
دا ړه به دومره په سر نهٔ ووختې

❁ ❁

دا ساده ګې ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ
دَ لوېښې دَ لاندې ځان پټوي

❁ ❁

پلار دې زما بابا ته ښه کړې دې
که تهٔ زما په خوله باور نهٔ کوې
درشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېکړې بنهٔ ده
داسې چې بوسو کښې اوبهٔ بوځې نو
هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

❀ ❀

تهٔ پوهنه بسهٔ نهٔ وې نادانۍ جینۍ
که لاس او خپه دې لږ هم شي خطا
بیا به دَ سترګو لګېدو نه اوځې

❀ ❀

دَ کلي دا دستور مې خوښ نهٔ شولو
پېغلې کټوې په نغرې پرېږدي او
دَ کاونړې کره تنور لمبه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې انګن کښې به چرګان کوو تا
او زه به تاسو کړه درغلمه
نو څومره ختې به ترې جوړې شولې

❁ ❁

په زړه کښې ځان سره کړم ربیمه
دې کښې به خاورې ستڼ کې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

❁ ❁

خاورې څوک پوې شي په خوند ونو دړوند
زموږ وطن کښې چې سپړلي راځي نو
لوېږه د مینې په اوګو سوره شي

Scanned by CamScanner

دَ سیخکو غوندې ژوندون دے زما
توره تیاره کښې پلوشې وېشمه
دَ کلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❁ ❁

نن یو سپین بږیرې په ژړا کښې ویل
لونه مې تښتي ایسارېږي نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❁ ❁

خاورې به وده زما قام او مومي
اونه چې هم دلته راپورته کړي سر
زلمي يې ځانګې په تبر ونو وهي

لا خو دې سترګې غړېدلي نهٔ دي
دَ ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

دَ ژوند يوې غرمې دې زور اوبهٔ کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا دَ زنې خال تازه دے

يو دَ اتيا کالو سپين ږيري بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاس کښې تسبې اړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاوُ شي له ما
وایم که ستا د زړهٔ درزا ء تېزه شوه

❀ ❀

ستر ګې چې مانه اړولي دي تا
زهٔ د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانئ مې د وجود اووتي

Scanned by CamScanner

ته ګل فروشه، زه مئين د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شپېلې زه په شپېلو پسې ځم

❁ ❁

اووائي دا فضول خرچي نه منم
لاغه مېړمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانچې خورمه زه

❁ ❁

ساده جينئ ځې هسې ځان ولې خوري
هغوی د شمعې وجود څه اوزغمي
څو کړې په کلي کښې سکاره پټوي

پېغلې زلمي د ښار د پارک په ځوله کښې
څومره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شیشې خېژوي

لمېځ د ژوندون غوښتنې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موږ چې یوه ګېنټه ګهړۍ وړاندې کړه

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غور ځنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده
ستا محبت هم اخباري بيان شو
د پروف خامې پکښې بلا ډېرې دي

❀ ❀

د ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مينه د بچو ماته شي

❀ ❀

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
وېل مې کښې جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې د چا نه پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کورې وریځې راشي
ماته دَ هاغې چم قیصه یاده کړي
چې اوسېد ونکي ئې سېلاب اوړي وو

❀ ❀

خدائے شته دَ کور مې دروازه نشته دے
خو زهٔ راکښې په دې غریب کښې یمه
چې هواګانې ماته ور ډبوي

❀ ❀

زړهٔ مې درزېږي چې ئې اونهٔ وینم
دَ سمیّه او دَ نعمان مینه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خیال اوباسه ستومانۍ شیرینې
څه بې حجابه دې دَ نمر پلوشې
ستا تصویرونه په دېوال جوړوي

❁ ❁

درنې وریځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزېدو ویره ده

❁ ❁

اے دَ رنګینې لوېټې مسې منې
ته چې اودۀ ې او سیلۍ والوزې
وېم که هندو رانه کشمیر یوړلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کودرونه دَ ښائست بَلبَله
چې دَ اوبو ښاخکي را اولي په ما
نو چار چاپېر په کلي اور پوري شي

❁ ❁

ته که سوره شوې دَ هوا په اوګه
خو دَ اثر نه مې وتلې نهٔ شي
زما دَ اس رفتار به تا لاندې کړي

❁ ❁

زهٔ چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړهٔ کښې ځان سره کړم رېمه
دَ وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما دَ سوال جواب راکړه ته

مېرمنې نیت که دې صفا وي دَ پېیر

بیا په ویښتو ولې خضاب لګوې

❀ ❀

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو

داسې شو وران لکه دریاب دَ کلي

ګېډه کوروڼه په اوبو لاهو کړې

❀ ❀

ځان مې په اور پورې نیولے دے بس

که زما سوی ځي ته پام نهٔ کوې

ما سره هېڅ نشته ثبوت دَ مینې

Scanned by CamScanner

مینې د زړې مازیګر کړسته ژړا
تا چې سرې پوړۍ را لغړې کړمه نو
پوه نه لحظه کېږي ژوانه شپه تېره شوه

❁ ❁

غم زما زړۀ داسې خوړلے نۀ دے
ډېره چې ځان باندې خوار ئې کړی دی
خو د خندا هسې چې زړۀ نۀ شولو

❁ ❁

دغه احساس به پېړیو اوږې ما
پېغلې چې هسې هم تندي ګروي
وایم که ما ته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زهٔ مرمه خو خوازهٔ به وېښم
یوې کمزورې د انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوو

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېښتې نه چې مقلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به تر ېته خندکه اوځي
د بېدارۍ نغمه چې وایمه زهٔ
زما د قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راټو لولے نهٔ شې
ستا دَ سنګار آینه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکارې قطرت به ما ړوبوې
چرته چې اووینم روانې اوبهٔ
وېم که په زاڼو پسې منړې وهم

❀ ❀

ګوتې به مروړې بیا، خوښې به نهٔ وې
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګی په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند د بقا د اندېښنو مېوه ده
که د تخلیق شعور بښي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

❀ ❀

د موسمونو جبین اوخوړې جوړه
د بڼار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
د کلي شاړه کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نو د کېبل تارونه مهٔ خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بيا به خپل ځان راڼو لوے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئينه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوويښم رواني اوبهٔ
وېرم که په زاڼو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بيا ، خوښې به نهٔ وي
زما رقيب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګيد په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د بقا د اندېښنو مېوه ده
که د تخلیق شعور ښځې ته لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

❁ ❁

د موسمونو جیب اوخوږې جوړ
د بنار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❁ ❁

نور د کېبل تارونه مه خورَوه
زما د ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې د ښونو نه بهر راوځه
لا که خبرې ې زده کړې نهٔ دي
د خاروني ځنوکه مهٔ پرېکوه

❀ ❀

چې په ځنګل کښې په ماښپه راغله نو
سپوږمۍ د اونو منځ کښې ځاني پټ کړلو
ځان ته د چا ستر ګې را یادې کړمه

❀ ❀

خدایې شته زما دغه مطلب خونهٔ وو
ما چې در یاد کړو د مشکنو امیل
په تا نرۍ نرۍ خوله راغلله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګاڼه کړو
لاس کښې مې هیڅ نشته شین ېنې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زهٔ

❀ ❀

ستا سادګۍ مې زړه وي. لېونی
تهٔ له هغوي نه دَ خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپي جنګوي

❀ ❀

دَ انتظار لمحې قیامت وي ګلې
زهٔ داسې ځاځکې ویلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما د پاره کوډ پرېښے وو
اُ لېونئ دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړی خرڅوي

❀ ❀

دَ دواړو روغه اوس بلا گرانه ده
لاره دَ ژوند ترې بېله کړې ده ما
وخت په يوه ځې زهٔ په بله ځمه

❀ ❀

نن يو بوډا ته اُوسُنې اوويُل
ستا دَ غوږونو وينته هم سپين شوخو
اوس هم دَ پېغلو په خندا تيروځې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ د صحرا غریب کښې ژوند تېرو
خاورې سمون او خورې کاروونه زمونږ
ناست یو مدام له شګو پرې غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیاتے کوو مونږ
واوره د امن په غریب کښې وُرکه
مونږه د باز منښوکې نه پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپورې ته
پازه ئې مراوې کړې د نمر پلوشې
پېغلې زمونږ د مېنې پلانې غوندې دي

Scanned by CamScanner

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زۀ د فطرت ناوې د لاسه نيسم
او په ډولۍ کښې ئې د خيال کېنوم

❀ ❀

شيرينې کړم د کلام لاړو کښې
چې ستا د ژوند غمې رايادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❀ ❀

او سنه سر به دې د خپو لاندې کړم
په هغې فريب کښې راګېرېږمه نه
زۀ د مارانو نسل ښه پېژنم

که يو څو ورځې وي برداشت به کړم
زهٔ دومره لويه سينه هم نهٔ لرم
چې تل به ستا ماشوم له پېره ورکوم

❁ ❁

زهٔ د ګناه بازار ته هم تلے وُم
خو چې د مور اوښکې رايادې شولې
توبه مې اووېسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پکښې نهٔ مومي د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې بېخې نهٔ لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چړه وي
د ښار درزيان چې درله ناپ اخلي

❁ ❁

د اباديه پکښې درک نه لګي
د ښرمخانو اوازونه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❁ ❁

اوس زه د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لوربنګل کړه په دوارو مخو
يو د رنا سېلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

د پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
د ښائستونو د سپوږمۍ انتظار
زما په څنګ توري حلقې جوړوي

❁ ❁

ستا په يادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا د درياب د سر نقشونه نه دي
چې حادثې به يې د ځان سره وړي

❁ ❁

شيرينې ستا خو ځلو به خوښې وي
چې خپلې بيدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوره نمرې هم اونغلي

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هر وکي راوستلي دي ستا
ته د خاوند ازاد خیاله یوړلې

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولے نه شم
ستاسو د کور چار دیوارې نښتې دے

هیڅ ازادې راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تیر شولو
موږه په یو بل اعتماد نه کوو

پېغلې وېښل خپلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کښې خوب اوکړمه

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زۀ خوشحالېږم چې نږدې راځې خو
څه! د بابا پۀ زړه دې مۀ پرېکوه

د ښار مېرمنې ته خبر يې که نه
د يو مزدور ستړے ستومانه وجود
څومره دمه شي چې ستا کور اوينې

چې منډې تړې مې د ژوند سترې کړې
سترګو ته ستا تصویر راوړاندې کړمه
زه د وختو نو له چکر نه اوځم

اوس زه پخپله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله ئې ته
مینې زما د مخ کونه ورانه کړه

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس راښکلو
اوس زه په کوم تاخ کښې ځانګې واچوم

پہ شرق دې اولګی رسمونہ دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسې کټ کښې ميلو اوليدهٔ

❀ ❀

څومره بسيارہ دے درياب دَ مينې
وېم کہ ما تخت دَ سليمان قبضہ کړو
پېغلې چې تا مالہ تباڼې راکړله

❀ ❀

دَ يوې پېغلې بې وسې مې وژنې
تندہ ماتېږي نہ زما دَ نظر
ناوې کہ ټولہ دَ کالو ډکہ شي

ته راته خاندې خو شیرینې زما
د ژوند له خپې نه مې باور پاسوي
ستا په کمڅو کښې چې ګلاب مړاوي شي

❁ ❁

د هر سپېلي د موسېدو نه غمکښې
مونږ د نښتر د اونو کړ کړې وو
د دې سړک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بوټې چې دې لږ هم په اوږو پرېوځي
لکه د چرګې اوازنه کوي
ته د تخلیق عذاب زغملې نه شې

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختمن له ئې ته
ستړګې له تا نه څکه نۀ اوباسم
چې دغه ستړګې دې ويستل غواړمه

❁ ❁

زر ده چې شاړې شي څېرې دَ کلي
اوس که زلمي څرته يو ځائے اوسنم
خپله درنه او دَ بل سپکه واڅي

❁ ❁

سر توري مۀ راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ايښې ده
هلته دَ خلقو نه ځاې اوتې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله یاندې دَ ژوند زېرى دے
هلته چې ستا سترګې اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❁ ❁

دَ ښار بې حسه مرمرینې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسې
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوې

❁ ❁

یوې ښارى راته سنګوکینې ویل
تا ته زمونږه دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جینۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم ما نه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❀ ❀

اوخاندې ماته، لېونۍ اووائې
ځان دَ ژوندون سختو ته څکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې را اوځي

❀ ❀

دَ احساساتو ژبه مهٔ کوشکوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا ګښه اکانې ضروري نهٔ ګڼې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زرګونو کالو لار سر کړله

❁ ❁

ښکله به حق د چارا لاندې کړمه
ما د ډېل ګاډي د پایو منځه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

❁ ❁

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کښېږي
خو د خپل ځانه نه هېرو ړق نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له ئې نه راوړمه وږم کوي
تا چې د سود په مال خيرات کړی دی
په ما حرام شه، د خنزير غوښه شه

❀ ❀

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړې
کڼې نو ستا نه کړې چاپيرشيڼې
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دی

❀ ❀

تبه که ستا سړه خلي نهٔ ده
پرېږده د مينې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوی ته کنځل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه تېره شېرينه واڼي

دَ هاېکو نوؤ جواب نشته دے

څوک دې اظهار غونډې غزل اوليکي

❀ ❀

هره موقع دَ لويو ټوقو نهٔ وي

کارېږي وران اوکړې نو نغښې مهٔ کوه

هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

❀ ❀

زما ناموس له هر څه مخکښې دے نو

دَ خپل قامت پروا دې هم اونکړه

دا مې په کم فهم کښې تصوير ځايوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون درغنبلی دے خو
دومره را اووایه تسیں یني زما
ته مې د ژوند جواز په څه رد کوې

❁ ❁

څه لیونتاري خپله لاره نیسه
ته ورته ځکښي ورستو کیږې څله
سې به په تا پسې زنځیں اوشلوې

❁ ❁

چاپیره ګورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کښي مدام
تل د بنکاري د سترګو لار څارمه

Scanned by CamScanner

ستا شخصیت دَ اوبو څک دې منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې په څهٔ

❀ ❀

آ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله کونګه شوه
اوس دَ طوطې په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک مایاندې کورې ورَوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویسمه
دَ ډګرګې دپاسه خپې واړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شیرینې
بېنئي پـه تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❀ ❀

یو پنجابي راته پېغور کوي چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوي

❀ ❀

پېغلې چې نن سبا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
چا جوړ دَ خپله کوره غلا کړي ده

Scanned by CamScanner

دَ کائنات دَ زړهٔ درزا یمه خو
چې ستا دَ سترګو رڼائي ته شي
وایُم که غار کښې دَ تیږو بندي یم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شین یې ماته لېونے مهٔ وایه
دا خو زهٔ ستا بې وفایۍ یادوم

❀ ❀

ستا دَ فریب له ژوند نه مرګ ښهٔ ګڼم
دَ سمندر چپو ته ځان سپارمه
خو دَ کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تږوله وینه
خو زما قام ته اورکې پړقوره

❁ ❁

شین یې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له ښو اوچې شي
خو زړه به ښاخکې ښاخکې ویلې شمه

❁ ❁

دَ موضوعاتو لمنځ کې نشته خو
ستا دَ بنا دُستو لمن چې نه پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعاغواړي دا
مات یې کړي ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❁ ❁

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بیا داسې ما یاندي راځي نه شي
کنې نیږه کینې به دې سر پورته کړم

❁ ❁

دَ ښار او بو درنه لښه اوویسته
شور چې شي ساز، په سوره نتوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نه منه

Scanned by CamScanner

اوس مې په سترګو باندې ښه نه لګې
ستا څانګېدلې پرتوغانې خاورې شه
د مخ سرخي دې په اوبو یوړلې

ته چې ښځې خبرې کوې
زما جانان زما نیازبین ښچیه
ومې چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

اوس راته خپل زخمونه ښائې څمله
چې په یو ځائې کښېنې ګډه ورته جوړ شي نو
بیا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دَځان څرته درومې
تا چې په کاڼي زما ځيګر ويشتلو
نو اينه دې دکوړ ماته کړله

❀ ❀

پوزه دې پرې مه شه دقام لپونه
دا ته دَ کلي په دې ښاره لاړه
اووايه هر مازيګر چرته زغلې

❀ ❀

دَ ژوند دَهرې کښالې سمون وې
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نه وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ دَ مینې
ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په پنړوس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترې کېږدې نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما دَ تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
وُرک چې دَ زلفو په ځنګل کښې شمه
دَ بینا سُترګو نو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ښائستونو خوب که هم اوویښم
دَ ازغکو ترنځې اوبهٔ اوڅکمه
لېځ دَ ځوانۍ په خوړو وپوځنه شومه

❁ ❁

دَ مورولۍ جذبه دې ستا یمه زهٔ
تهٔ چې پردې ماشومان هم اوویني
ستا له سینو نه دَ پیو دارې اوځي

❁ ❁

دَ کور کارونه درته پښو پراته دي
غریبه پېغله یې سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاهزاده نشته دے

Scanned by CamScanner

ځه نا روا پېغله ده ماته وائي
ستا په سينه به لګوم منګولې
خو داسې ګلک رانه مړوند مه نيسه

❁ ❁

زېړګې زېړګې، سلګې سلګې شيرينې
ما د پېشو پنجو کنبې خوب ليدلو
چې شر ځانو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د ربښتيا خبرو تاب نه لرم
نور درله مخې له درتلې نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څو مره وير ږېږي په ځان خورم خودي نه
يو څو شيبې کېته شيبې دي بس

❀ ❀

مينه رښتيا دَ بدن وينه اوڅکي
لا ستا دَ کور مخې ته ناست نه وم
زړه مې ستومان خپې مې ږېږي ږېږي شوي

❀ ❀

څه ليشتينکې مخ دې ورک شه زغله
اُ دَ چينار چينار قامت مېړمنه
تا په کمڅو کينې اوږ اندره نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَ مینې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې سترګو نه را تجهٔ اوړې دي

❀ ❀

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائینه دَ ګل خهٔ اوکړمه
چې خوشبوئیانې رانه لار بدلوي

❀ ❀

تورو ځچو راکښې لښې پرېنې دي
اوس چې اوبدهٔ بانهٔ را بربندشي په ما
زما بدن باندې ویښتهٔ اودرَوي

Scanned by CamScanner

خاندي خواږه خواږه راګوري مدام
دوه قاتلاني دي راځي راپسي
ځان له د چا په توره سر غوڅ کړمه

د سترګو تور دي د غزل مطلع کړم
داسي راټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په منځ نیم شومه زه

د آرام سپوږمۍ مي حلواق تېر وي
چېره که اونه د صحرا ګوره ده
د ژوند په لاسو کښي د مرګ توره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه ګور سپوږمۍ دَ شال څرګنه دے
چې ستا په مخ، زما په زړۀ مښتهٔ وو
اوو اې په ستا دَ زنې خال څرګنه دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کېنې ګېره نهٔ شې
چې دَ هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چېې دَ سمند رتېزي شې

❁ ❁

راشه په ساه ساه کېنې مې ستا مينه ده
ستاکه باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړهٔ درزاء ته غوږ اونيسه

Scanned by CamScanner

اوس دَ سکښې ما بنام تصویر جوړوم
چې ستا ځوانۍ ته در نږدې غوندې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګې غوندې شوم

❁ ❁

ستا دَ ښائُست خمار چې چلے دے جوړ
ګنې که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې ګټ ولې دے

❁ ❁

سیلۍ چې کلې کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچې
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهایی نه یمه
خو ساه مې اوځي چې د کور او نه کښې
زه د مرغۍ بچې یوازې ویښم

❀ ❀

د اورېښتل بلاک په اوږدلان کښې
زه چې په هرې زاویې ګورمه
د قاتلانو سترګو شیش کښې یمه

❀ ❀

د غم چیچې د سرې ځي ورانوي
د یوې مور زړا لیدلې ده ما
اوس د مرغانو بچي نه رانیسم

Scanned by CamScanner

زما آواز به دې زړهٔ ټق اوچوي
ما په شوکېس کښې اېښودلے نهٔ شي
ښهٔ ډیکوریشن پیس خو نهٔ یمه زهٔ

❁ ❁

سم راته ښکاري دَ پښتون ښځې دي
اول دې ماته راببره کړې او
روستو بیا راشي تا په شا ټپوي

❁ ❁

زما دَ مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو دَ جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکیا وي تږوله ورځ کاروانه کوي
خو دَ جذبو په ژبه نهٔ پوهېږي
ما دَ روبوټ سره وادهٔ کړے دے

❁ ❁

زما کتاب چې چینکې اولولي
اووایُې دا زلمے به چرته وینو
دهٔ خو زموږ نه ښې ویستې دي

❁ ❁

لوړه دَ مینې په مرۍ غلې شوه
ماته یُې سپوره ډوډۍ کېښوده
پېغلې ښځې پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

شیرینې مهٔ څه دَغوبل مخې له
بڼې له منځه تر ینه ځان اوباسه
چې تماشګیر دَ تخنبې منځې نهٔ اولي

✿ ✿

دَ ژوند پایه څهٔ ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هیڅ مناسبت نشته دے

✿ ✿

رانه به ساه ډېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو دَ نیاګت مېرمنې
بیا دَ ګلونو ډالۍ مهٔ راکوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې ګټه او تاوان اونګي
د ګل ورېږي چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سينه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړه ته مې نوره هم راجخته شوله
ويل ئې مه څه ماپېريان وينوي

❀ ❀

دلته د هر چا په تندي کوڼې دي
ژوند ته هغه چې د خندا وږيني
زه د کاغذ ګلونه هم نه ګټم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقاه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاښ شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هیره نهٔ ده

که اُخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لار کښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ خپره پښتنه یم خوشحاله اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونشي
په خپله مور هم گوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوی کړاوونه غواړي یو والی د سوچ
خېر که مې ښځه په مزاج نهٔ رسي
زهٔ خو لا مور هم پېژندلې نهٔ یم

❀ ❀

زهٔ د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تول
او د سګریټ نه به لوګي پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم دَ خالونو په داغ

دَ اوښکو زهر مې مرې په سوي

اسمان دَ ستورو ادېره خو نه ده

❁ ❁

کم اصلي ښځې نه دي اوساته رب

خدای شته که مړه ئې کړې خو نه سمېږي

دَ سپي لکۍ به دَ چا پلار نېغه کړي

❁ ❁

ما چا له سترګې توري کړي نه دي

پېغلې زما په لمن داغ لګوي

رانجه چې پورې کړې نو ژاړې څله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې ویښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سېزې دَ موټر مالکان
بیا به زهٔ لفټ دَ چا نه نهٔ غواړمه

❀ ❀

دا ځنې ښنهٔ دَ غاړې غورځېږي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زهٔ چې ماشومې لور له پېرق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده چا
ما دَ درياب په سر اېرې اولیدې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تښتولي دي تا
دا څه پېریان درباندې ناست دي اخر
په نیمه شپه چې ستا نه چغې اوځي

❀ ❀

ځکه زه ستا په خوله باور نه کوم
که تا ته یاد شي نازنینې پېغلې
تا به مین کاتوکینې ټکي کوله

❀ ❀

بې ځایه ویرې مو ځوانۍ خاورې کړه
سر ته رسېږي نه کارونه د ژوند
پېغلې راځه چې دواړه مینه اوکړو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبه دي ، مخ سپوږې دي
خو دي پراو ته د راتلو نه وراندې
درې مې دَ خپله ځانه اور وېستلې مې

تاچې زما تصویر په مخ بنکل کړلو
وینې مې تول بدن کښې جوش اوهه
سمندرونه مې دَ خیال سپورې شو

په شوکیږو باندې ستو مانه یو اوس
بېګاه مو توله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو او ساتل دَ زړه حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے

دا څو سپوږمۍ خپله ځواني تاسره

يو څو ساعته امانت ايښې ده

❁ ❁

دَ کوکو پرېښر دې سپوا دے بلا

ساده جينۍ اور ورته مهٔ تېزَوه

په چم کاونډ کښې چرته بم اونځوي

❁ ❁

زهٔ بې وسۍ باندې يقين نهٔ لرم

دَ خپو دَ لاندې په دې زمکه خو وي

که دَ غريب په سر اسمان نښته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سيندونو ته منګي مه اوړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکي جوړوي

❀ ❀

چې پرسېدلې مخ زما او وینې
نو په خندا او وائي ژاړي څله
راځه چې زه در له ژبې ماته کړم

❀ ❀

دَ بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شيرېنې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

Scanned by CamScanner

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته څهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ وږمو نامه ده

❁ ❁

چې منږې تر ږې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اونګې
لاړو کوڅو کښې ږغیږ مهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپېلو نه چې لوګې پورته شي
ویړه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګني
زما یاران ما په پالنګ خښوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سړي نشته دے
چې د چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چرګه یانګ اووائي چرګ ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نهٔ شې میراته به شې

❁ ❁

زهٔ په خپل ځان کښې راتولیږم مه نه
تن دې جوړ خوب د بېغلتوب اولیدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
کور وبه هر څه چې وي غم مهٔ کوه
او خانده کلکه راتر غاړه وځه

❀ ❀

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
کنې نو میاندې خېل ښځې ولې خورې

❀ ❀

ستا دَ ښېښن ښو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رَسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندوانې سره شو ملې نهٔ ختمه

❁ ❁

دَ سامري نسل او سېنې دلې
که يې په خپلو سترګو هم اووينې
دَ څخې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړې

❁ ❁

دنګې څوانئ دې دَ اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته را ورانډې شولو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصوير ونه په ګلدان کښې ږدمه
څه لېونى زهٔ په البم څهٔ کوم

❁ ❁

دا خوب به نهٔ وينې چې ښکېل به شمه
له څانګې چې مې الوځوې
يوه مرغۍ يم پوره سېل به شمه

❁ ❁

زنځير موټکې، موټکې زنځير اوخوړهٔ
تعبير مې خوب، خوب مې تعبير اوخوړهٔ
نن دې ويښو رانه تصوير اوخوړهٔ

Scanned by CamScanner

راځه که ځې ګڼې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زه تا ته جولۍ نیسمه

په خط کښې لیکې جوړې هېره دې کړم
بلا زورلے یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکې اووتل

ته په خوراک کښې ولې خیال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ میاشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خواږه دراولم
دا ستا ځواني که دَ صحرا تنده شي
نو زهٔ به اُونه دَ کجورې شمه

✿ ✿

څهٔ که یې ځلئ کړو دَ ژوندون حادثو
زمونږه زمکې، اسمانونه بېل دي
تاسو خېرات غواړئ مونږ مینې وېشو

✿ ✿

راسره دومره مینه هم مهٔ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مړه ګېډه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني دې زر په واپس راشمه
داسې ښې کښې اوښکې مه څلوه
د اسمان ستورې درنه غلا اونکړي

✿ ✿

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې د پسرلي په چم کښې ساه واخلمه
ستا د یدن ورځې مې ځان سره وړي

✿ ✿

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
تول عظمتونه د اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرند بانه وسله غورځوي

Scanned by CamScanner

مینه د ژوند هره تیاره تمبوي
ستا د نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورګي پړقوي

دلته د وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه د چامبېلي ټوکوي

ته د ګلاب د ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
دا زړه سپېرلي درته په خپو پرېوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا اواره زلفې چې تک ورکړې نو
ډک شې له زهرو نه وجود دَ هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساه ترې اوځي

ډېر شر پسنده، جنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مړمه مړ دې شمه
خو زهٔ د دې کلي اوبهٔ نهٔ څکمه

زهٔ بې ګناه چا سره جېړه نهٔ کوم
تا که لګه ببره کړې نهٔ وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نهٔ وے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهېږي
څه که اسمان درباندې اور وروي
خو ـ ـ غ پوهر به رانه پورې نکړې

✿ ✿

راپورته کېږه چې انګې ته اوځو
راځه باران دَ پشکال ورېږي
که مو ګرمکې دَ بدن ماتې شي

✿ ✿

ته خفه کېږه مه شيرينې زما
که دا ژورې په ما خولې ګوي
دَ بدن وينه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دومره پېغلو د زړه سر يمه زه
که د يوې نامه مې هم واخسته
ستا د تصوير نه به لمبې پورته شي

❀ ❀

چاسره وخت کوم دے چې مونږ اووينې
ټوله دنيا د ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راته غاړه ووځه

❀ ❀

د اسمان ستورې راته غوږ کښې وائي
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے ځکه
زما په سينه لمن داغ ګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نهٔ وه لیدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

✿ ✿

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پېدا یمه زهٔ
دَ پېغلو ژوند برباد ولے نهٔ شم

✿ ✿

مینه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لاښ کښې ئم ناست یوٌ خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ راځغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستني کړې پلوشې دَ نظر

زړهٔ به زرغون نهٔ کړې دَ ژوند فصلونه

بیا به په دې للمه باران اونهٔ شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې دَ ارمان ورک شولو

مانهٔ دَ لاس کر بنسو کښې ځان ورک شولو

دَ زړهٔ درزاء پسې مې لاړ چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ خو نهٔ دے

ژوند دَ نولي او دَ مارجنګ خو نهٔ دے

کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ يوې خندا جواب نهٔ لري

❀ ❀

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست ميرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ننه روانې دي چينې دَ مينې

❀ ❀

دَ اېښې په مخ سرخي چې ده وي
چې دا شفق شفق ګلونه سپرې
دا پرې هم ستا دَ ګلو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده وائي مهٔ ویرېږه
ستا نه خو زهٔ زیاته زړهٔ وره یمه
پوهېږې نه چې دا مې څهٔ اوویل

❁ ❁

دَ پېغلتوب مستۍ دې ړوبه نهٔ کړي
دا خو ښځې چا سره کېږ نهٔ اولي
دَ سمندر اوبو ته ټوپ مهٔ وهه

❁ ❁

ماتې پېسې چې جېب کښې نهٔ لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مهٔ کوه
ګنې نو لوټې به درله مات کړمه زهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

❁ ❁

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اَ کمال ماله د هسپتال نرسه ده

❁ ❁

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړې
ستوري د سینه تل کښې هم سترګې وهي

Scanned by CamScanner

څه ازمېښتونه يې د ژوند دانیسي
کنې نو زړه نه يې لمبې پورته شي
مور چې د تي نه خپل ماشوم پرېکوي

❁ ❁

ستا د نظر مستۍ لا هو نه کړي، ما
زړه کښې مې مینه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان یم زه

❁ ❁

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونې سپي خوله ورواچوله
اوس يې په کېږه کښې کوترې شوې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرۀ لوښته دې په ما مهٔ غوروه
ویښ بزم مانه چرته هېره نهٔ شي
زما نظر څه سېلانے غونډې دے

❁ ❁

ګڼ اختر ونه شي چاپېره له ما
دَ صائمې دَ سترګو پړق چې وائي
روژه کښې سیدالابرار شوے دے

❁ ❁

تهٔ په ماښې کښې دَ جنت مېشته يې
دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړهٔ کښې فرښتې ښخوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راکوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ ورېځ کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زهٔ ورته کتے نشم ، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له وادهٔ نهٔ کوي

❁ ❁

زهٔ دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
ځرخکې ، زانې ، لوګکه ، بلبلې

❁ ❁

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مهٔ شه
خو اوس په دې کښې بهٔ خوک څهٔ اووائي
لېوانو مات کړل دَ هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو ښځې نهٔ سپارو طوفان ته دَ ژوند
څوک دَ هوسۍ په اوږو بارنهٔ اوړي

❀ ❀

ما چې پرې ټول عمرخیل ځان خوړلو
لکۍ ببره کړې چې ما اوویني
کوسۍ کښې تاؤ شي رانه ځي واړوي

❀ ❀

هڅې به دې لاس کښې برکت رانشي
دَ پلار په ځې چې ګټېدلې ئې ته
یاد ئې ساته څوک به دې ځي نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نه کړې منصف د وطن
د ګلو لښته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورږمې دې د ګل

ته د هاتهي غوږ کښې اوده ولې ئې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوښکېږې

چا ئې د زړه درزا لیدلې نه ده
ا شازادګۍ قرانګو ما یادوې
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تاته د ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مه کوه

❀ ❀

دومره په مینه مینه مه راګوره
لمسې نه ورانه تړېنه سازه نه شي
ښځې زما توره کېنسې زنګ نښته دے

❀ ❀

د بدمعاشانو ښار دے غږ مه کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
تورې مې څکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعر چاپ کتابونه

۱) دَ رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء
۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء
۳) ستړو کوښې خوب دَ کودر پاتې نهٔ شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء
رومبے ایوارډ یافته چاچا کریم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء
۴) راته غوږ ونو کښې ښکرې شرنګوي ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء
۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء
۶) کاڼي دَ ګل په لاس کښې خوندونه کوي ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء
۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقید ، ۲۰۰۱ء
۸) په ساحل دَ نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء
۹) ستا دَ ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تیار

۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)
۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید
۳) هایکو او پښتنه هایکو ، تنقید و تحقیق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library